

25 februarie 2022

Observații/propuneri/solicitări de clarificare a documentației schemelor de ajutor de stat aferente RES (M. I.1.)/PNRR, în contextul consultării publice inițiate de Ministerul Energiei

Precizare – Observațiile vizează aspecte agreate la nivelul comunității AmCham, reunind companii membre de pe întreg lanțul de valoare de la nivelul sectorului energetic. Subiectele pe care nu au fost agreate puncte de vedere comune vor fi tratate prin poziții exprimate în nume propriu de către reprezentanții companiilor.

DOCUMENTAȚIE SCHEMA DE AJUTOR DE STAT NOTIFICABILĂ

#	REF. (pag/articol)	TEXT ACTUAL	OBSERVAȚII/PROPUNERI/SOLICITĂRI DE CLARIFICARE
1.	p. 5-6, art. 11 (f)	Perioada de implementare a proiectului se încadrează în perioada de eligibilitate a cheltuielilor, cu respectarea principiului „demararea lucrărilor”, respectiv între data la care ME transmite solicitantului notificarea privind selectarea ofertei pentru finanțare și data preconizată de finalizare, dar nu mai târziu de 30 iunie 2024.	Având în vedere: - Problemele pe lanțurile de distribuție la nivel național, ce afectează inclusiv echipamentele aferente proiectelor de investiții avute în vedere pentru finanțare în cadrul acestui apel (inclusiv pentru componentele acestora), cauzând întârzieri semnificative în livrări, - Așteptarea ca aceste întârzieri să continue și în 2022 și cel puțin prima parte a anului 2023 - Necesitatea respectării principiului “demarării lucrărilor” ce nu permite lansarea de comenzi sau alte angajamente similare prin care investiția devine ireversibilă, înainte de declararea eligibilității proiectului, va rugăm să considerați extinderea termenului de punere în funcțiune, implementare a proiectului și a perioadei de eligibilitate a cheltuielilor cu minim 6 luni, până la data finală de valabilitate a schemei, adică 31 decembrie 2024.
2.	p. 7, art. 18 (4)	(4) În cadrul procedurii de ofertare concurențială nu este necesară o analiză detaliată a costului suplimentar net, aplicarea criteriilor din grila de evaluare tehnico-economică, atașată prezentei, oferind o estimare fiabilă a ajutorului minim necesar potențialilor beneficiari.	Va rugăm să clarificați definiția costului suplimentar net în contextul grilei de evaluare tehnico-economică.
3.	p. 8, art. 21 (b)	La valoarea costurilor eligibile aferente proiectului, se aplică intensitatea ajutorului de stat de 50%, rezultând valoarea maximă a ajutorului de stat, în funcție de care beneficiarul stabilește cuantumul ajutorului de stat	Va rugăm să clarificați dacă intensitatea ajutorului de stat se va aplica la valoarea totală a cheltuielilor eligibile sau la cea ajustată cu deficitul de finanțare.

#	REF. (pag/articol)	TEXT ACTUAL	OBSERVAȚII/PROPUNERI/SOLICITĂRI DE CLARIFICARE
		solicitat pentru oferta depusă care trebuie să fie mai mic sau egal cu valoarea maximă a ajutorului de stat, cu respectarea prevederilor art. 16.	
4.	P. 5, 1.1.	Investitiile vor fi finalizate, respectiv instalare si conectare la rețea, inclusiv punerea în funcțiune până cel târziu la finalul trimestrului II 2024.	Va rugam clarificati care este documentul care va proba finalizarea investitiei. Precizem ca dupa finalizarea investitiei, perioada de testare/efectuare a probelor si primirea certificatelor finale (punerea sub tensiune de proba a instalatilor de utilizare) poate dura pana la 24 luni, in cazuri deosebite.
5.	p. 5, sectiunea 1.2	Data deschidere procedură: 31.03.2022, ora 10,00 Dată și oră începere depunere de proiecte: 31.03.2022, ora 10,00 Dată și oră închidere depunere de proiecte: 30.04.2022, ora 17,00	Va rugam sa extindeti durata apelului cu doua luni, pana la 30.06.2022, pentru a lasa timp suficient pregatirii corespunzatoare a proiectelor. Este necesara respectarea principiul invocat in Schema la art. 7 (1) a) linia 2 (masura nu este publicata in concordanta cu pct. 49 lit b) nota subsol 43 din Orientarile [...] 2022). Specificul si dimensiunea proiectelor vizate de prezenta masura presupun un o perioada mai mare de pregatire a documentatiei (inclusiv din perspectiva procedurilor de mediu); in plus, perioada de depunere a ofertelor se suprapune cu Sarbatorile Pascale, ceea ce, de facto, scurteaza perioada afectata inregistrarii ofertelor. Lipsa unei perioade suficiente de pregatire a proiectelor afecteaza nu numai calitatea respectivelor proiecte, ci si principiul enuntat la art 7 (1) lit a) linia 4 din Schema (asigurarea unui numar suficient de ofertanti pt a asigura o concurenta efectiva)
6.	p. 6-7, sectiunea 1.3.2	1.3.2. Activitățile finanțabile [...] Activități cu caracter general: - Pregătirea proiectului (elaborarea studiului de fezabilitate, proiectului tehnic, documentației de atribuire, obținerea avizelor, autorizațiilor, acordului de mediu etc.); [...]	Exista o contradictie cu Anexa 4, unde se precizeaza ca elaborarea studiului de fezabilitate este eligibila doar daca se face dupa comunicarea eligibilitatii proiectului. Insa aceasta situatie este imposibila, avand in vedere ca studiul de fezabilitate se solicita in mod obligatoriu a fi depus odata cu cererea de finantare (moment anterior declararii eligibilitatii proiectului).
7.	p. 7, 1.4.	Tipuri de solicitanți Societățile (IMM si intreprinderi mari, inclusiv intreprinderi nou infiintate) constituite în baza Legii nr.31/1990 privind societățile, republicată, cu modificările și completările ulterioare	Va rugam sa aveti in vedere in a include si categoria microintreprinderilor. Pentru a veni in sprijinul acestei iteratii, schema de ajutor de stat notificabila face trimitere la Recomandarea Comisiei – definirea microintreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii din 6 mai 2003 (2003/361/EC) pentru definirea întreprinderilor mici, mijlocii și întreprinderilor mari. Intreprinderile nou infiintate pot fi microintreprinderi dar microintreprinderile care sunt deja infiintate nu intra in aceasta categorie, in conditiile in care in piata exista astfel de actori cu proiecte mature care pot fi depuse la finantare si sa contribuie astfel la tintele asumate prin PNRR. Avand in vedere termenul de finalizare Q2 2024 ar trebui incurajate proiectele mature.

#	REF. (pag/articol)	TEXT ACTUAL	OBSERVAȚII/PROPUNERI/SOLICITĂRI DE CLARIFICARE
8.	P. 18, 2.2 Eligibilitatea proiectului	Capacitatea instalată propusă pentru realizare prin proiect este: ➤ mai mare de 25 MW pentru producția de energie electrică din surse eoliene; ➤ mai mare de 40 MW pentru producția de energie electrică din surse solare.	Referitor la capacitatea instalata propusa de 25 MW eolian facem precizarea ca, in cazul centralelor eoliene capacitatea minimă ideală pentru o stație de transformare de 110kV/33kV este de 50-60MVA. Limitarea propusă la 25 MW a parcului eolian crește costul/MW instalat cu cel puțin 20% ceea ce face investiția nefezabilă. Propunem limitarea la 50 MW a capacitații centralelor eoliene. Referitor la capacitatea instalata propusa de 40 MW solar, propunem limitarea capacitații la 50 MW. Facem precizarea ca aceasta este limita sub care acesta putere se poate aviza direct la distribuitorul local unde soluția de conectare este mai ieftină.
9.	p. 12, secțiunea 1.7	Pentru evitarea riscurilor unor practici neconcurențiale (înțelegeri de cartel), valoarea ajutorului de stat solicitat pe MW instalat se va încadra în următoarele plafoane maxime: ▪ 650.000 Euro/MW pentru energia eoliană ▪ 425.000 Euro/MW pentru energia solară	Va rugam sa clarificati daca componenta din cheltuielile eligibile aferenta stocarii se adauga peste valoarea ajutorului obtinuta prin inmultirea capacitatii instalate cu plafonul maxim per MW sau daca aceasta se considera inclusa in valoarea respectiva. Cu privire la clarificarea dacă plafonul se referă numai la capacitatea instalată a parcului sau se aplică și pentru capacitatea de stocare instalată, avem în vedere exemplul dat pentru o centrală fotovoltaică de 10 MW, cu un cost unitar de 750.000 Euro/MW, calculul valorii maxime a finanțării din fonduri europene este valabil atât în cazul unei centrale de 10 MW fără capacitați de stocare cât și în cazul unei centrale de 10MW cu capacitate de stocare, sau calculele ar trebui sa fie diferite?
10.	p. 12, secțiunea 1.8, punctul 5	Proiectele pot include și instalații de stocare a energiei electrice, stocarea având un procent de maximum 20% din valoarea ajutorului de stat.	De asemenea, referitor la criteriul 1 din grila de evaluare tehnico financiara (<i>Quantum ajutor de stat solicitat pentru proiect din cheltuielile eligibile/ MW instalat de producție</i>), va rugam sa clarificati daca la raportarea dintre valoarea ajutorului de stat si capacitatea instalata se va avea in vedere ajutorul de stat total solicitat in cadrul proiectului sau ajutorul de stat solicitat pentru componenta de productie energie din surse regenerabile (excluzand ajutorul de stat solicitat pentru componenta de stocare). Va rugam sa aveti in vedere faptul ca, prin includerea in acest calcul a ajutorului de stat solicitat pentru componenta de stocare, proiectele care contin aceasta componenta vor fi dezavantajate fata de cele care nu prevad investitii in stocare. Conform Ghidului Solicitantului, aceste capacitati de stocare au un rezultat pozitiv, respectiv <i>creșterea adecvanței Sistemului Energetic Național prin utilizarea de noi capacități de stocare a energiei electrice produse din surse regenerabile de energie.</i>

#	REF. (pag/articol)	TEXT ACTUAL	OBSERVAȚII/PROPUNERI/SOLICITĂRI DE CLARIFICARE
			Ca urmare, pentru a se asigura egalitatea de șanse, va rugăm să aveți în vedere raportarea ajutorului de stat solicitat pentru componenta de producție la puterea instalată obținută în fiecare proiect , la calcularea punctajului pentru Criteriul 1.
11.	P. 17, 1.8. Ajutor de stat, P 5	Pentru a fi îndeplinite cumulativ condițiile mai sus menționate, Beneficiarul va depune un singur proiect pe locație.	O societate având 2 puncte de lucru poate aplica cu 2 proiecte independente la cele 2 locații?
12.	P. 11, 1.8. Ajutor de stat, P 2	Activitățile proiectului nu vor fi începute înainte de transmiterea de către Ministerul Energiei a notificării de selectare a ofertei pentru finanțare către beneficiar, cu excepția obținerii terenurilor și lucrărilor pregătitoare, cum ar fi obținerea avizelor și autorizațiilor și realizarea studiilor de fezabilitate (și a studiilor tehnice stabilite de standarde și normative pentru pregătirea proiectului), care nu sunt considerate drept demarare a lucrărilor	PNRR presupune respectarea unor termene strânse de implementare asumate prin negocierile cu Comisia Europeană. Contextual, în acest moment piața panourilor solare și a turbinelor eoliene înregistrează o creștere fără precedent a prețurilor acestor echipamente și este de așteptat ca cererea pentru astfel de echipamente generată de numărul mare de proiecte ce vor fi realizate în spațiul economic european, să accelereze această creștere. Mai mult, oferta limitată de producție a acestui tip de echipamente va genera o creștere a termenelor de livrare, posibil și la peste 2 ani. În contextul prezentat este indicat că, în conformitate cu Regulamentul 651, activitățile proiectelor se pot începe după depunerea ofertelor. În acest fel se reduce și riscul de nefinalizare a implementării proiectelor (mai ales cele care vizează capacități eoliene) până la finalul Q2-2024.
13.	p. 11-12, secțiunea 1.8, punctul 2	Activitățile proiectului nu vor fi începute înainte de transmiterea de către Ministerul Energiei a notificării de selectare a ofertei pentru finanțare către beneficiar), cu excepția [...] Din momentul transmiterii de către ME a notificării de selectare a ofertei pentru finanțare , solicitantul poate începe activitățile proiectului.	Vorbim de momentul notificării de selectare pentru finanțare sau de declarare a eligibilității proiectului? De ex. la secțiunea 2.2 f (p. 19) se menționează data eligibilității. Va rugăm să corelați informațiile pentru a asigura coerența ghidului.
14.	P 18, secțiunea 2.2., pct f)	Anumite activități legate de proiect (Studiul de fezabilitate, achiziția de teren, etc.) pot fi realizate înainte de data de început a eligibilității , respectiv data la care Ministerul Energiei a transmis solicitantului adresa de declarare a eligibilității proiectului, cu respectarea principiului "demararea lucrărilor", însă	

#	REF. (pag/articol)	TEXT ACTUAL	OBSERVAȚII/PROPUNERI/SOLICITĂRI DE CLARIFICARE
		acestea nu vor fi eligibile pentru rambursarea din fonduri europene;	
15.	Sectiunea 3.2.11, p. 31-32	Venitul net actualizat al proiectului se calculează prin deducerea costurilor actualizate din veniturile actualizate și, dacă este cazul, prin adăugarea valorii reziduale a investiției, ceea ce presupune ca fluxurile de numerar să fie actualizate prin aplicarea la valoarea curentă a unei rate de actualizare financiară de 5 % în termeni reali, drept valoare de referință pentru operațiunile de investiții publice cofinanțate prin fondurile europene.	Având în vedere contextul din piața de energie și pentru a fundamenta în mod corespunzător valoarea ratei de actualizare financiară, vă rugăm să considerați definirea valorii acceptabile a fi aplicată la nivelul proiectelor din sectorul energiei regenerabile (eolian și solar) din România. Ca alternativă, vă rugăm să considerați ca rata de actualizare de folosit să fie cea din "Studiul Technology Pathways in Decarbonisation Scenarios, 2018, din cadrul proiectului ASSET finanțat de Uniunea Europeană" (document invocat în ghidul aferent schemei exceptate de la notificare), și anume 8,5%. Vă rugăm să țineți cont de faptul că valoarea ratei de actualizare de 5% este recomandată conform "Ghidului privind Analiza Cost-Beneficiu a proiectelor de investiții, întocmit de Comisia Europeană" pentru beneficiari publici.
16.	p. 34, secțiunea 3.2.11	Interpretarea indicatorilor de rentabilitate financiară ai investiției se face în funcție de valorile de referință existente: ➤ În cazul infrastructurilor publice, valoarea indicatorului RRF/C indică dacă cofinanțarea UE nu depășește valoarea monetară ce face proiectul rentabil, pentru a nu genera un caz de suprafinanțare. Astfel, VANF(C) înainte de contribuția UE ar trebui să fie negativă și RRF(C) ar trebui să fie mai mică decât rata de actualizare folosită pentru analiză; ➤ Proiectele finanțabile în cadrul acestui ghid intrând sub incidența ajutorului de stat, interpretarea indicatorilor financiari trebuie făcută prin referință la valorile considerate acceptabile de către investitori în domeniul/sectorul în care se implementează proiectul.	Vă rugăm să precizați care este valoarea considerată acceptabilă de către investitori la care vor face referința indicatorii financiari aferenți proiectelor. Altfel fiecare solicitant își va seta propria valoare acceptabilă, și nu se poate asigura eficiența utilizării ajutorului de stat.
17.	p. 36, secțiunea 3.2.13	Cheltuielile cu managementul proiectului nu vor depăși 5% din valoarea eligibilă a proiectului, dar nu mai mult de 20.000 euro (la cursul InforEuro din luna anterioară depunerii ofertei).	Având în vedere anvergura proiectelor, vă rugăm să considerați eliminarea / mărirea limitei în valoare absolută de 20.000 EUR. Vă rugăm să clarificați dacă plafonul privind managementul de proiect se referă la doar la cheltuielile din categoriile 9 – cheltuieli aferente managementului de proiect/21 – cheltuieli salariale cu echipa de management proiect și 29 – cheltuieli cu servicii de management proiect

#	REF. (pag/articol)	TEXT ACTUAL	OBSERVAȚII/PROPUNERI/SOLICITĂRI DE CLARIFICARE
			<p>sau și la cele din categoria 14 – cheltuieli pentru proiectare și asistență tehnică/49 – cheltuieli pentru consultanță în domeniul managementului execuției.</p> <p>Va rugam sa clarificati daca cheltuielile salariale pentru echipa beneficiarului se includ in Devizul proiectului si la ce categorie?</p> <p>Va rugam sa delimitati in mod clar cele doua tipuri de cheltuieli: managementul proiectului si managementul executiei proiectului. De asemenea, conform GS 3.2.12 managementul proiectului, se mentioneaza ca UIP din cadrul beneficiarului va fi sprijinită, după caz, prin expertiză externă furnizată prin contracte de prestare servicii prin care sunt realizate <i>activitățile aferente expertizei tehnice a proiectului</i> (se intelege ca MP externalizat este exclusiv tehnic).</p>
18.	Sectiunea 2.3, Eligibilitatea cheltuielilor – Implementarea financiara a proiectului (p. 22)	NA	Propunem includerea mecanismului de pre-finantare in continutul contractului de finantare. Acesta presupune acordarea de avansuri beneficiarilor pentru sustinerea fluxului financiar necesar implementarii proiectului si contribuie la sustinerea absorbtiei fondurilor europene.
19.	P. 15, Valoarea maximă a finanțării nerambursabile	Solicitanții de ajutor de stat vor explica în cadrul Ofertei ce s-ar întâmpla în absența ajutorului de stat și anume situația în care investițiile propuse prin proiect nu s-ar realiza, care este descrisă ca fiind scenariul contrafactual.	<p>Vă rugăm să formulați o definiție unitară pentru scenariul contrafactual, având în vedere că acest termen este folosit și la capitolul legat de Valoarea maximă a finanțării nerambursabile cât și în cadrul Analizei financiare, însă cu înțelesuri diferite, în speță:</p> <p><i>Pag.36: Analiza financiara trebuie elaborată ținând cont de principiul incremental, respectiv de faptul că evaluarea impactului proiectului se realizează prin compararea a două scenarii:</i></p> <p>➤ Scenariul contrafactual – proiecția fluxurilor de numerar în situația realizării unei investiții identificate;</p>
20.	P 17, 2.1. Eligibilitatea solicitantului , h)	Dacă solicitantul nu îndeplinește acest criteriu sau nu are un exercițiu financiar încheiat (este înființat în anul depunerii ofertei), trebuie să prezinte la depunere o scrisoare de confort angajantă emisă de o instituție bancară privind asigurarea unui credit care să acopere	Cand este necesara prezentarea dovezii de cofinantare pentru companiile care la depunerea proiectului dovedesc capacitatea financiara (Datorii totale / Capitaluri proprii <7,5 în ultimul an financiar)?

#	REF. (pag/articol)	TEXT ACTUAL	OBSERVAȚII/PROPUNERI/SOLICITĂRI DE CLARIFICARE
		toată suma necesară pentru cofinanțarea proiectului și cheltuielilor neeligibile ale proiectului;	
21.	Sectiunea 2.1., pag 17	Bilanțul contabil (consolidat unde este cazul) auditat/semnat de cenzori dacă acest lucru este solicitat de legislația în vigoare, depus și înregistrat la organul fiscal competent, pentru ultimele 3 exerciții financiare încheiate, anterioare anului de depunere a Ofertei în corelare cu secțiunea Solicitant din Ofertă	Avand in vedere ca termenul legal pentru depunerea situatiilor financiare aferente anului 2021 este luna Mai 2022, va rugam sa clarificati daca se va accepta depunerea ultimelor situatii financiare incheiate si depuse la autoritatile fiscale pana la momentul depunerii Ofertei (2018, 2019, 2020).
22.		Contul de profit și pierdere și datele informative (consolidat unde este cazul) auditat/semnat de cenzori dacă acest lucru este solicitat de legislația în vigoare, însoțit de lista entităților incluse în consolidare, pentru ultimul exercițiu financiar încheiat, anterior anului de depunere a Ofertei, în corelare cu secțiunea Solicitant din Ofertă	Este obligatorie depunerea situatiilor financiare anuale la ANAF inainte de depunerea proiectului si prezentarea acestora la depunerea proiectului? Pentru companii mari , la care situatiile financiare se auditeaza si apoi exista termene legale de intrunire a asociatilor pentru aprobarea acestora, depunerea situatiilor financiare la ANAF inainte de termenul legal de depunere care este in luna mai consituie o problema.Se poate demonstra capacitatea financiara prin prezentarea altor documente la depunerea proiectului daca situatiile financiare nu au fost depuse?
23.	Sectiunea 2.1., pag 18	Secțiunea <i>Impactul sprijinului din partea Uniunii asupra implementării proiectului</i> , din Ofertă	Nu regasim sectiunea "Impactul sprijinului din partea Uniunii asupra implementării proiectului" în Anexa 1 la Ghid (Formularul Ofertei)
24.	Sectiunea 2.2., pag 19	k) Proiectul a fost aprobat de către solicitant în condițiile legislației aplicabile. ➤ Se probează prin documentele de aprobare a proiectului, în conformitate cu prevederile legale în vigoare (Hotărâre AGA/CA, alte documente similare), ceea ce implică și existența Certificatului de urbanism și a celorlalte avize necesare).	Având în vedere că: - textul nu este corelat cu cerintele pct. 3.2.9 din Ghid și cu Anexa 2.1 – <i>Grila de verificare administrativa</i> unde nu se solicita decat aprobarea SF - existenta certificatului de urbanism si a avizelor necesare nu este corelata in mod implicit cu aprobarea de catre organele de conducere a dezvoltarii proiectului, - nu este clar daca sintagma "celelalte avize necesare" se refera la avizele solicitate prin certificatul de urbanism, sau la toate avizele necesare proiectului, va rugam sa puneti in acord cerintele aplicabile si sa eliminati necesitatea certificatului de urbanism si a avizelor la depunerea Ofertei. Va rugam sa mentionati in Ghidul Solicitantului daca existenta Certificatului de urbanism si a celorlalte avize necesare este solicitata la depunerea Ofertei sau la contractare.
25.	Sectiunea 2.1., lit h, pag 21	Documente de confirmare/alocare a contribuției solicitantului (de ex: Hotărârea AGA / CA / Asociatului Unic al societății/ privind asigurarea cofinanțării proiectului și acoperirea contravalorii cheltuielilor altele decât cele eligibile;	Va rugam sa clarificati ce document se va depune odata cu depunerea Ofertei pentru demonstrarea capacitatii financiare a solicitantului. In ghid se precizeaza Hotararea AGA sau echivalent, pe cand in Anexa 2.1. (pct 8) se solicita bugetul aprobat al solicitantului.

#	REF. (pag/articol)	TEXT ACTUAL	OBSERVAȚII/PROPUNERI/SOLICITĂRI DE CLARIFICARE
26.	Anexa 2.1., pct 8	Documentul/documentele prin care se demonstrează capacitatea financiară pentru derularea proiectului pentru solicitant (bugetul aprobat al solicitantului care să asigure co-finanțarea proiectului a (au) fost încărcat(e) în platforma electronică?	
27.	3.2.10 Studiul de fezabilitate, P 29	Studiul de fezabilitate se va elabora conform prevederilor H.G. nr. 907/2016 privind etapele de elaborare și conținutul-cadru al documentațiilor tehnico-economice aferente obiectivelor/proiectelor de investiții finanțate din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare și va avea la bază necesitatea dezvoltării proiectului și caracteristicilor tehnice, comparând soluțiile alternative mai detaliate în vederea asigurării alegerii soluțiilor celor mai eficiente din punct de vedere al costurilor	<p>In structura Studiului de fezabilitate conform HOTĂRÂRE nr. 907 din 29 noiembrie 2016 se specifica la cap. 4.7. Analiza economică*3), inclusiv calcularea indicatorilor de performanță economică: valoarea actualizată netă, rata internă de rentabilitate și raportul cost-beneficiu sau, după caz, analiza cost-eficacitate</p> <p>4.8. Analiza de senzitivitate*3)</p> <p>Notă</p> <p>*3) Prin excepție de la prevederile pct. 4.7 și 4.8, în cazul obiectivelor de investiții a căror valoare totală estimată nu depășește pragul pentru care documentația tehnico-economică se aprobă prin hotărâre a Guvernului, potrivit prevederilor Legii nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, se elaborează analiza cost-eficacitate.</p> <p>Articolul 42 conform Legii nr. 500/2002 (1) <i>Documentațiile tehnico-economice aferente obiectivelor/proiectelor de investiții noi, documentațiile de avizare a lucrărilor de intervenții, respectiv notele de fundamentare privind necesitatea și oportunitatea efectuării cheltuielilor aferente celorlalte categorii de investiții incluse la poziția C «Alte cheltuieli de investiții» care se finanțează, potrivit legii, din fonduri publice, se aprobă de către:</i>a) Guvern, pentru valori mai mari de 30 milioane lei;b) ordonatorii principali de credite, pentru valori cuprinse între 5 milioane lei și 30 milioane lei;c) ceilalți ordonatori de credite, pentru valori până la 5 milioane lei, cu acordul prealabil al ordonatorului principal de credite cu privire la necesitatea și oportunitatea investiției.</p> <p>Pentru proiectele propuse de companii private, mai este necesara aprobarea prin Hotarare de Guvern? Se pot copia in structura Studiului de Fezabilitate, capitolele din Analiza Cost Beneficiu (analiza economica, financiara , de risc si senzitivitate)?</p> <p>Mai este necesara elaborarea de analiza cost -eficacitate daca oricum conform ghidului este necesara elaborarea analizei economice in structura Analizei Cost-Beneficiu?</p>
28.	P. 29, 3.2.10 Studiul de fezabilitate	Studiul de fezabilitate va analiza cel puțin două opțiuni tehnice. Ambele opțiuni vor fi analizate din toate punctele de vedere și descrise în conformitate cu	Aceste 2 optini tehnice vor privi comparatia a 2 optiuni de energie regenerabila sau o optiune cu energie regenerabila iar cealalta cu energie conventionala?

#	REF. (pag/articol)	TEXT ACTUAL	OBSERVAȚII/PROPUNERI/SOLICITĂRI DE CLARIFICARE
		cerințele prezentului ghid din perspectiva tipurilor de investiții eligibile și a restricțiilor privind cheltuielile eligibile din perspectiva ajutorului de stat.	
29.	P. 30, 3.2.11 Analiza Cost Beneficiu	f) Analiza economică	Este obligatorie efectuarea de analiza economica pentru toate proiectele? Exista un prag valoric pentru care nu mai este necesara efectuarea acesteia?
30.	P. 31, 3.2.11 Analiza Cost Beneficiu	c) Identificarea proiectului - precizarea aspectelor care țin de capacitatea financiară, tehnică și instituțională a solicitantului (exemple: regimul TVA, existența subvențiilor de exploatare, aspectele contractuale în cazul în care investiția va fi operată de o altă entitate decât Solicitantul, sursele de finanțare pentru contribuția Solicitantului, etc);	Este obligatorie prezentarea Analizei Institutionale pentru companiile private? Documentul este mentionat in Grila administrativa
31.	p. 32, 3.2.11 Analiza Cost Beneficiu	Analiza financiara trebuie elaborată ținând cont de principiul incremental, respectiv de faptul că evaluarea impactului proiectului se realizează prin compararea a două scenarii	Care sunt scenariile prevazute in analiza financiara? 1. Care dintre urmatoarele variante reprezinta scenariul contrafactual : - "business as usual", prezentarea fluxurilor aferente activitatii curente care continua in mod obisnuit in absenta implementarii proiectului propus (activitate curenta) sau - fluxuri in 0 pentru ca nu se realizeaza investitia - un scenariu in care se utilizeaza o sursa conventionala de energie (desi proiectul poate fi clar delimitat ca investitie) 2. Care dintre urmatoarele variante reprezinta scenariul factual?: * scenariul cu proiect= doar ceea ce genereaza proiectul ca venituri si costuri sau * scenariul cu proiect=activitate curenta + proiect
32.	p. 33, 3.2.11 Analiza Cost Beneficiu	Veniturile din operare – includ intrările de numerar plătite direct de utilizatori pentru bunurile sau serviciile din cadrul operațiunii, cum ar fi taxele/tarifele suportate direct de utilizatori pentru utilizarea infrastructurii, vânzarea sau închirierea de terenuri sau clădiri ori plățile pentru servicii.	Beneficiarul va fi nevoit sa restituie din finantarea nerambursabila primita daca va realiza venituri mai mari sau din alte surse nedecarate initial la depunerea proiectului?
33.	p. 34, 3.2.11 Analiza Cost Beneficiu	Valoarea indicatorilor de rentabilitate financiară ai investiției arată capacitatea veniturilor nete generate de proiect de a acoperi costurile de investiții, indiferent de	Cat ar trebui sa fie indicatorii financiari pentru proiecte dezvoltate de companii private ? VANF(C) negativa si RRF(C) <5% (rata de actualizare prevazuta in ghid). Este reprezentativ nivelul de referinta de 5% pentru proiectele private in domeniul energiei?

#	REF. (pag/articol)	TEXT ACTUAL	OBSERVAȚII/PROPUNERI/SOLICITĂRI DE CLARIFICARE
		modalitatea în care acestea sunt finanțate. Interpretarea indicatorilor de rentabilitate financiară ai investiției se face în funcție de valorile de referință existente	
34.	Sectiunea 4.1.1, pag 38	Având în vedere că depunerea ofertei se face electronic, procesul de clarificări se va desfășura astfel: ➤ Se va solicita o singură clarificare pentru această etapă de evaluare; ➤ Solicitantul va avea obligația să răspundă în maxim 5 zile lucrătoare	Toate cererile de finanțare pe toate PO se depun electronic in My SMIS si regula pentru majoritatea este de Solicitare a cate 2 clarificari/etapa de evaluare - Propunem modificarea in maxim 2 solicitari de clarificare Propunem introducerea exceptiei pentru termenul de raspuns - În cazuri temeinic justificate, se poate solicita prelungirea termenului de răspuns
35.	p. 38, sect 4.1.1 Verificarea administrati vă și a eligibilității ofertelor	Dacă avizul tehnic de racordare (ATR) pentru locul de producere (în cazul în care proiectul presupune racordarea la rețeaua electrică de interes public) nu a fost depus odată cu oferta, depunerea acestuia este obligatorie la încheierea contractului de finanțare	Referitor la cerința ca avizul tehnic de racordare (ATR) pentru locul de producere dorim sa va aducem la cunoștință un aspect important care poate afecta eforturile României de a realiza decarbonizarea sistemului energetic: în conformitate cu procedura TRANSELECTRICA pentru eliberarea Avizului Tehnic de Racordare, beneficiarul trebuie sa depună odată cu cererea de racordare, avizul / agreementul tehnic al echipamentului de producere energie electrica (panouri-invertoare, turbina gaz etc.) eliberat in conformitate cu procedurile tehnice al TRANSELECTRICA SA. Dat fiind ca la momentul depunerii documentației de finanțare procedura de achiziție nu este demarata, producătorii echipamentelor nu își asuma costul obținerii acestui agreement pentru echipamentele comercializate, in conformitate cu normele TRANSELECTRICA, iar acest lucru duce la o limitare sau chiar o imposibilitate de a finanța aceste proiecte (in special proiectele mari) datorită lipsei furnizorilor ce se pot încadra in cerința specificata. Similar cerinței ca avizul tehnic de racordare (ATR) sa fie depus la încheierea contractului de finanțare, consideram ca solicitarea ca proiectul sa aibă acordul de mediu obținut, in lipsa unor detalii tehnice specifice producătorului de echipamente (producător care nu a fost încă ales in urma procedurii de contractare) consideram ca va duce la o limitare sau chiar o imposibilitate de a finanța aceste proiecte (in special proiectele mari). In acest sens consideram oportun ca cerința existentei acordului de Mediu si Avizului Tehnic de Racordare sa fie impusa după semnarea contractului de finanțare si finalizarea procedurii de contractare a echipamentelor (condiție de plata rambursare a transelor), când beneficiarul proiectului cunoaște furnizorul de echipamente si acesta poate furniza datele / avizele necesare.
36.	P. 38, 4.1.2 Evaluarea tehnico-	N/A	Cu privire la modalitatea de evaluare a proiectelor propunem utilizarea unei aplicații care evaluează automat ofertele, pe modelul celei disponibile pe immrecover, aferente aplicațiilor pentru finanțările pentru companii în context COVID. Având în vedere criteriile 100% obiective

#	REF. (pag/articol)	TEXT ACTUAL	OBSERVAȚII/PROPUNERI/SOLICITĂRI DE CLARIFICARE
	economică a ofertei		din grila de evaluare, consideram că aplicație poate calcula automat punctajul fiecărei aplicații și prezenta ierarhizarea acestora în funcție de bugetul disponibil în maxim 24 ore de la închiderea apelului. Astfel echipa de evaluatori poate evalua doar aplicațiile care s-au încadrat în bugetul disponibil, iar în situația în care anumite aplicații vor fi respinse se poate continua evaluarea cu proiectele aflate în lista de rezervă în ordinea descrescătoare a punctajului. Astfel se reduc semnificativ timpul și efortul necesare evaluării aplicațiilor și riscul de a exista întâzieri în contractarea și implementarea proiectelor finanțate.
37.	p. 19, pct. 2.2., lit. o) Ghid Schema notificata)	<p>La semnarea contractului de finanțare, (în cazul selectării ofertei aferente proiectului pentru finanțare), solicitantul va face dovada deținerii dreptului de proprietate/ concesiune/ administrare/ suprafață pentru imobilele (teren și/sau clădiri) care fac obiectul proiectului pentru care la ofertă au fost depuse acte prevăzute de lege pentru inițierea demersului de obținere a acestor drepturi.</p> <p>Se probează prin:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ oricare dintre actele admise de lege (act de proprietate / administrare/ contract de concesiune/suprafață, valabile cel puțin încă 5 ani la data previzionată a ultimei plăți în cadrul proiectului; ➤ extras de carte funciară care să probeze că imobilele (teren și/sau clădiri)/ vor fi libere de orice sarcini, că nu fac obiectul unor litigii în curs de soluționare la instanțele judecătorești cu privire la situația juridică, că nu fac obiectul revendicărilor potrivit unor legi speciale în materie sau dreptului comun. 	<p>Având în vedere că drepturile necesare asupra terenurilor în cadrul unui proiect nu se limitează la drepturile enumerate, fiind necesare, după caz, și drepturi de uz, drepturi de servitute etc. pentru drumuri de acces, cabluri etc., va rugăm să clarificați ca enumerarea nu este limitativă. De asemenea, rugăm clarificarea/rectificarea sintagmei "vor fi libere de orice sarcini" din ultimul alineat, raportat la modalitatea în care se poate proba prin extras de carte funciara o situație viitoare</p> <p>A se corela și cu modelele de declarații anexate la Ghidul Solicitantului.</p> <p>Deși cerința ca imobilele să fie libere de sarcini a fost eliminată din Anexa nr 2.1 de la Ghidul Solicitantului, păstrarea ei în cadrul Ghidului solicitantului, la semnarea contractului de finanțare, conduce la existența simultană a două prevederi contradictorii și limitează accesul la finanțare printr-o condiție discriminatorie, având în vedere că Ministerul Energiei o accepta după semnarea contractului de finanțare, respectiv se admite/solicita scrisoare de confort angajantă emisă de o instituție bancară privind asigurarea unui credit pentru cofinanțarea proiectului și cheltuielile neeligibile ale proiectului (implicit gaj atât pe terenurile / clădirile pe care se implementează proiectele de producere energie electrică din surse regenerabile cât și pe echipamentele obiect ale proiectului).</p> <p>În acest sens, se propune alinierea condiției de la secțiunea 2.2. Eligibilitatea proiectului din Ghid cu privire la extrasul de carte funciara cu cerințele anterior menționate din Anexa nr. 2.1., în sensul ca extrasul de carte funciara va trebui să nu conțină notări privind litigii în curs de soluționare la instanțele judecătorești sau revendicări potrivit unor legi</p>

#	REF. (pag/articol)	TEXT ACTUAL	OBSERVAȚII/PROPUNERI/SOLICITĂRI DE CLARIFICARE
			<p>speciale în materie sau dreptului comun, iar în cazul în care bunul este ipotecat să se accepte prezentarea unui acord al creditorului ipotecar cu privire la realizarea proiectului de investiție.</p> <p>Întrucât ipoteca reprezintă, conform dispozițiilor de drept civil, o sarcină care grevează un imobil, vă rugăm să corelați prevederile din cadrul Grilei de verificare a conformității administrative a ofertelor și al Ghidului Solicitantului. Având în vedere faptul că se permite ca imobilul să fie ipotecat, atât timp cât creditorul ipotecar își exprimă acordul cu privire la investiție, vă rugăm să eliminați cerința din Anexa nr. 2.1 „...imobilul (teren și/sau clădiri) sunt sau vor fi libere de sarcini ...”. De asemenea, vă rugăm să eliminați dintre probele solicitate în Ghidul Solicitantului „extras de carte funciară care să probeze că imobilele (teren și/sau clădiri) vor fi libere de orice sarcini” și să îl înlocuiți cu acordul creditorului ipotecar cu privire la realizarea proiectului de investiții.</p>
38.	p. 29, pct. 3.2.9 Ghid Schema notificată	În ceea ce privește biodiversitatea și ecosistemele, solicitantul se va asigura că proiectul nu va fi implementat pe următoarele tipuri de terenuri: (i.) terenuri arabile și terenuri cultivate cu un nivel moderat până la ridicat de fertilitate a solului și biodiversitate sub pământ , astfel cum se menționează în studiul LUCAS al UE	Având în vedere că majoritatea terenurilor aferente dezvoltării proiectelor sunt în prima fază de dezvoltare terenuri agricole, vă rugăm să precizați cum se probează criteriul privind “nivel moderat până la ridicat de fertilitate a solului și biodiversitate sub pământ și dacă, în măsura în care terenurile nu se încadrează în situația menționată, dacă este necesară scoaterea din circuitul agricol a terenurilor înainte de depunerea ofertelor.
39.	p. 29, pct. 3.2.9 Ghid Schema notificată	În ceea ce privește biodiversitatea și ecosistemele, solicitantul se va asigura că proiectul nu va fi implementat pe următoarele tipuri de terenuri: (ii.) terenurile verzi cu o valoare recunoscută a biodiversității ridicate și terenurile care servesc drept habitat al speciilor pe cale de dispariție (floră și faună) enumerate pe Lista roșie europeană sau pe lista roșie a IUCN;	<p>(1) Vă rugăm considerați acceptarea implementării proiectului pe terenuri verzi cu valoarea recunoscută a biodiversității ridicate și terenurile care servesc drept habitat al speciilor pe cale de dispariție (floră și faună) dacă sunt identificate și implementate măsuri de atenuare și management, după cum este necesar, pentru conservarea valorilor biodiversității.</p> <p>(2) Vă rugăm să clarificați dacă speciile pe cale de dispariție se referă la specii care au statutul IUCN pe Lista Roșie „În pericol critic de dispariție” și „În pericol de dispariție” (așa cum este considerat în Lista cu statutul pe Lista Roșie IUCN, detaliată în engleză și română, la: https://ro.wikipedia.org/wiki/Lista_ro%C8%99ie_a_IUCN</p>
40.	p. 29, pct. 3.2.9 Ghid Schema notificată	În ceea ce privește biodiversitatea și ecosistemele, solicitantul se va asigura că proiectul nu va fi implementat pe următoarele tipuri de terenuri: (i.) terenuri arabile și terenuri cultivate cu un nivel moderat până la ridicat de fertilitate a solului și	Vă rugăm să descrieți în ghidul Solicitantului modalitatea prin care solicitantul se va asigura de îndeplinirea condițiilor menționate. Care sunt instituțiile abilitate cărora se pot adresa și ce documente pot dovedi respectarea acestor cerințe.

#	REF. (pag/articol)	TEXT ACTUAL	OBSERVAȚII/PROPUNERI/SOLICITĂRI DE CLARIFICARE
		<p>biodiversitate sub pământ, astfel cum se menționează în studiul LUCAS al UE;</p> <p>(ii.) terenurile verzi cu o valoare recunoscută a biodiversității ridicate și terenurile care servesc drept habitat al speciilor pe cale de dispariție (floră și faună) enumerate pe Lista roșie europeană sau pe lista roșie a IUCN;</p> <p>(iii.) terenuri forestiere (acoperite sau nu de arbori), alte terenuri împădurite sau terenuri care sunt acoperite parțial sau integral sau destinate a fi acoperite de arbori, chiar și în cazul în care acești arbori nu au atins încă dimensiunea și acoperirea care urmează să fie clasificate ca păduri sau alte terenuri împădurite, astfel cum sunt definite în conformitate cu definiția FAO a pădurilor.</p>	
41.	p. 41, cap. 5 Ghid Schema notificata	<p>Solicitantul va încărca în sistemul informatic documentele solicitate în funcție de disponibilitatea sistemului electronic. Proiectul poate fi respins în cadrul acestei etape și se va transmite solicitantului o Notificare de respingere, prin intermediul aplicației electronice în cazul în care (lista nu este exhaustivă):</p> <ul style="list-style-type: none"> – documentația solicitată nu este transmisă în termenul solicitat ori este incompletă în raport cu cerințele Ghidului (respectiv) sau nu se mai află în perioada de valabilitate; – se constată modificarea formei inițiale a contractului transmis de către Ministerul Energiei și/sau nerespectarea termenului limită de returnare a contractului semnat. 	<p>Vă rugăm să aveți în vedere prelungirea termenului pentru transmiterea documentatiei, respectiv a termenului limită de returnare a contractului semnat, cu perioada de indisponibilitate a sistemului electronic.</p>
42.	Anexa 3.a Model declarație de eligibilitate	<p>3. infrastructura și terenul pe care se face investiția îndeplinesc cumulativ următoarele condiții la data depunerii ofertei: o este disponibil pentru investiții</p>	<p>Avand in vedere Anexa 1 la Schema, sectiunea Eligibilitatea proiectului, lit. h):</p> <p>In cazul in care bunul este ipotecat se va prezenta un acord al creditorului ipotecar cu privire la realizarea proiectului de investitie.</p>

#	REF. (pag/articol)	TEXT ACTUAL	OBSERVAȚII/PROPUNERI/SOLICITĂRI DE CLARIFICARE
		<p>o sunt libere de orice sarcini, în sensul că nu este afectat de limitări legale, convenționale, judiciare ale dreptului real invocat, incompatibile cu realizarea activităților proiectului</p> <p>o nu fac obiectul unor litigii în curs de soluționare la instanțele judecătorești cu privire la situația juridică</p> <p>o nu fac obiectul revendicărilor potrivit unor legi speciale în materie sau dreptului comun.</p>	<p>În plus, imobilul (teren și/sau clădiri):</p> <ul style="list-style-type: none"> ➢ sunt disponibile pentru investiții; ➢ sunt sau vor fi libere de sarcini în sensul în care nu există sau nu va exista niciun act sau fapt juridic care împiedică sau limitează, total sau parțial, exercitarea unuia sau mai multor atribute ale dreptului de proprietate, astfel încât proprietarul să poată realiza activitățile proiectului; <p>Vă rugăm să puneți în acord conținutul declarației de eligibilitate cu Anexa 1 și reformularea condițiilor, având în vedere că în situația bunurilor ipotecate, sintagma "sunt libere de orice sarcini" ar reprezenta o declarație neconformă cu adevărul incriminată din punct de vedere penal.</p>
43.	Criteriul 2	<p>2. Capacități stocare asumate în proiect</p> <p>Având în vedere caracterul intermitent necontrolabil al producției din RES (PV și eolian) capacitățile de stocare asigură creșterea capacității RES intermitent maxim posibil a fi integrate în sistem și a securității alimentării cu energie electrică.</p> <p><i>Exemplu: pentru o capacitate de producere RES de 60 MW, se obțin 10 puncte pentru o capacitate a instalației de stocare de minim 20 MWh (reprezentând stocarea energiei produse la puterea nominală a centralei timp de 20 minute), respectiv 5 puncte pentru o capacitate a instalației de stocare de minim 10 MWh (reprezentând stocarea energiei produse la puterea nominală a centralei timp de 10 minute).</i></p>	<p>Un alt aspect extrem de important care ar trebui avut în vedere la stabilirea criteriilor de evaluare, în opinia noastră, este cel privitor la capacitatea de stocare a rețelei, pentru ca Sistemul Electroenergetic Național să dispună de flexibilitatea necesară pentru a integra surse noi și regenerabile de energie. Astfel, considerăm că punctajul aferent activității prevăzute la Punctul 2 din Anexa nr. 2.2. - Grila de evaluare tehnico-economică a ofertelor aferentă Ghidului aferent capacității de stocare asumate în proiect ar trebui să crească la 25 de puncte.</p>
44.	N/A	N/A	<p>Pentru a se asigura sustenabilitatea programului de finanțare, consideram util ca indicatorii programului / grila de evaluare sa ia in considerare si gradul prin care proiectul afectează sau nu terenurile/ locația implementării (ex. daca implementarea proiectului se realizează pe clădiri industriale si / sau terenuri industriale / neproductive, etc) precum si gradul prin care proiectul afectează stabilitatea SEN (capabilitatea rețelei de transport).</p>
45.	Pct 10	10. Declarația Natura 2000 este atașată? (dacă este cazul)	<p>Va rugam sa includeti posibilitatea ca, la momentul depunerii ofertei, solicitantul să facă cel puțin dovada depunerii la autoritatea competentă a documentelor pentru obținerea acestui</p>

#	REF. (pag/articol)	TEXT ACTUAL	OBSERVAȚII/PROPUNERI/SOLICITĂRI DE CLARIFICARE
			document, ținând cont de termenul foarte scurt pentru întocmirea și depunerea ofertelor, coroborat cu termenele îndelungate pentru obținerea acestei declarații din partea autorităților competente.
46.	Pct 17	Analiza instituțională a fost încărcată în platforma electronică?	Vă rugăm să detaliați conținutul Analizei instituționale și să puneți la dispoziție un model de Analiză. În cadrul Grilei de verificare a conformității administrative a ofertelor se menționează, însă, pe de altă parte, în Ghidul specific și anexele la acesta nu menționează în ce constă Analiza instituțională.
47.	Pct 24, lit d)	d) Solicitantul, demonstrează capacitate de implementare (tehnică și administrativă) <ul style="list-style-type: none"> ➤ Se probează prin Decizia privind înființarea UIP/echipei de proiect pentru solicitant și CV-urile membrilor UIP/ echipei de proiect și fișele de post, atât pentru personalul care va asigura managementul proiectului, cât și a celor care vor asigura expertiza tehnică necesară derulării activităților proiectului; ➤ Secțiunea Capacitate Solicitant din Ofertă 	Vă rugăm să corelați informațiile din Anexa 2.1. cu cele din ghidul solicitantului, conform cărora, la depunerea Ofertei, pentru posturile vacante se accepta anexarea fișei de post, pozițiile urmand a fi ocupate până la contractare.
48.	Pct 24, lit E)	Solicitantul demonstrează capacitatea financiară pentru derularea proiectului: <ul style="list-style-type: none"> ➤ Se probează prin bugetul aprobat al solicitantului care probează existența resurselor financiare necesare co-finanțării proiectului 	Vă rugăm să corelați informațiile din Grilă cu cele din Ghid astfel încât să se înțeleagă clar care sunt documentele pe care solicitantul trebuie să le prezinte pentru a dovedi capacitatea financiară pentru derularea proiectului. De asemenea, având în vedere că în cadrul apelului se vor depune oferte și nu cereri de finanțare, propunem ca denumirea de solicitant să fie înlocuită cu cea de ofertant. <p>În Ghidul solicitantului, pag. 20-21 se menționează: Solicitantul demonstrează capacitate financiară pentru susținerea implementării proiectului: Solicitantul demonstrează capacitatea financiară pentru implementarea proiectului prin indicatorii de solvabilitate, respectiv prin raportul dintre Datorii totale și Capitaluri proprii care trebuie să fie mai mic de 7,5 în ultimul an financiar. Dacă solicitantul nu îndeplinește acest criteriu sau nu are un exercițiu financiar încheiat (este înființat în anul depunerii ofertei), trebuie să prezinte la depunere o scrisoare de confort angajantă emisă de o instituție bancară privind asigurarea unui credit care să acopere toată suma necesară pentru cofinanțarea proiectului și cheltuielilor neeligibile ale proiectului.</p>

#	REF. (pag/articol)	TEXT ACTUAL	OBSERVAȚII/PROPUNERI/SOLICITĂRI DE CLARIFICARE
49.	„Eligibilitate a proiectului”, litera h) – pg. 3	<p>În plus, imobilul (teren și/sau clădiri):</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ sunt sau vor fi libere de sarcini în sensul în care nu există sau nu va exista niciun act sau fapt juridic care împiedică sau limitează, total sau parțial, exercitarea unuia sau mai multor atribute ale dreptului de proprietate, astfel încât proprietarul să poată realiza activitățile proiectului; 	<p>Dat fiind ca o mare parte din terenurile / clădirile pe care se implementează proiectele de producere energie electrica din surse regenerabile pot fi ipotecate in cadrul finanțării existente de care o societate comerciala beneficiază pentru desfășurarea activității curente sau pot să fi fost achiziționate prin credite bancare, consideram ca prin condiționarea eligibilității proiectului prin cerința ca imobilele/capacitățile existente sa fie libere de sarcini duce la o limitarea importantă a accesului companiilor românești la aceste programe de finanțare. Se propune, pentru scopuri de clarificare, eliminarea acestor condiții de la secțiunea Aceasta condiție ar putea intra in contradicție cu prevederea anterioara potrivit căreia proiectul poate fi realizat pe un bun imobil ipotecat, dar in acest caz se va prezenta un acord al creditorului ipotecar cu privire la realizarea proiectului de investiție.</p>

DOCUMENTAȚIE SCHEMA DE AJUTOR DE STAT EXCEPTATĂ

#	REF. (pag/articol)	TEXT ACTUAL	OBSERVAȚII/PROPUNERI/SOLICITĂRI DE CLARIFICARE
1.	p. 5-6, art. 12 (f)	<p>Perioada de implementare a proiectului se încadrează în perioada de eligibilitate a cheltuielilor, cu respectarea principiului „demararea lucrărilor”, respectiv între data la care ME transmite solicitantului notificarea privind selectarea ofertei pentru finanțare și data preconizată de finalizare, dar nu mai tarziu de 30 iunie 2024.</p>	<p>Avand in vedere:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Problemele pe lanturile de distributie la nivel modial, ce afecteaza inclusiv echipamentele aferente proiectelor de investitii avute in vedere pentru finantare in cadrul acestui apel (inclusiv pentru componentele acestora), cauzand intarzieri semnificative in livrari, - Asteptarea ca aceste intarzieri sa continue si in 2022 si cel putin prima parte a anului 2023 - Necesitatea respectarii principiului “demararii lucrurilor” ce nu permite lansarea de comenzi sau alte angajamente similare prin care investitia devine ireversibila, inainte de declararea eligibilitatii proiectului, <p>va rugam sa considerati extinderea termenului de punere in functiune, implementare a proiectului si a perioadei de eligibilitate a cheltuielilor cu minim 6 luni, pana la data finala de valabilitate a schemei, adica 31 decembrie 2024.</p>
2.	p. 1	<p>În conformitate cu art. 41 alin.(6) din Regulamentul nr. 651/2014 al Comisiei Europene din 17 iunie 2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat, pentru acordarea ajutorului pentru investiții</p>	<p>Va rugam sa aveti in vedere aplicarea prevederilor art. 41.6 (a): <i>“a) în cazul în care costurile de investiții în producția de energie din surse regenerabile pot fi identificate ca investiție separată în costurile totale de investiții, de exemplu, dacă pot fi legate de o componentă care este adăugată la o instalație deja existentă și care este ușor de identificat, aceste costuri legate de energia regenerabilă constituie costurile eligibile;”</i></p>

#	REF. (pag/articol)	TEXT ACTUAL	OBSERVAȚII/PROPUNERI/SOLICITĂRI DE CLARIFICARE
		<p>destinate promovării producției de energie din surse regenerabile, costurile eligibile sunt costurile suplimentare de investiții necesare promovării producției de energie din surse regenerabile. Acestea sunt determinate după cum urmează:</p> <p>1. Art.41.6(b) „în cazul în care costurile de investiții în producția de energie din surse regenerabile pot fi identificate prin raportare la o investiție similară, mai puțin ecologică, care ar fi fost realizată în mod credibil în absența ajutorului, această diferență dintre costurile aferente celor două investiții permite identificarea costurilor legate de energia regenerabilă și constituie costurile eligibile.”</p>	
3.	p. 2	<p>Pentru evitarea riscurilor unor practici neconcurențiale (înțelegeri de cartel), valoarea ajutorului de stat solicitat / MW instalat se va încadra în următoarele plafoane maxime:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ 650.000 Euro/MW pentru energia eoliană ▪ 425.000 Euro/MW pentru energia solară, <p>în limita a 15 milioane de Euro pe întreprindere/pe proiect.</p>	<p>Nu este clar daca pentru determinarea costurilor eligibile cf formulei putem utiliza costul real per MW solar / eolian si apoi comparam valoarea rezultata cu plafoanele maxime inmultite cu puterea instalata (considerand eligibila valoarea mai mica dintre acestea)?</p> <p>sau</p> <p>Trebuie ca direct din formula sa utilizam aceste plafoane maxime?</p> <p>In exemplul de la p. 1, pare ca se utilizeaza costul real (750.000 per MW, in loc de 425.000 plafon maxim) initial.</p> <p>In acest sens, va rugam sa clarificati care va fi costul investitional total al centralei (Variabila X din formula de la pag. 1):</p> <ul style="list-style-type: none"> - valoarea capitolului 4 din Devizul General (investitia de baza), inclusiv costul pentru componenta de stocare <p>sau</p> <ul style="list-style-type: none"> - valoarea investitiei de baza pentru componenta de productie energie regenerabila (excluzand componenta de stocare). <p>sau</p> <ul style="list-style-type: none"> - valoarea totala a Devizului General, fara TVA

#	REF. (pag/articol)	TEXT ACTUAL	OBSERVAȚII/PROPUNERI/SOLICITĂRI DE CLARIFICARE
			Sau alta valoare.
4.	P. 6, 1.1.	Investitiile vor fi finalizate, respectiv instalare si conectare la rețea, inclusiv punerea în funcțiune până cel târziu la finalul trimestrului II 2024.	Va rugam clarificati care este documentul care va proba finalizarea investitiei. Precizem ca dupa finalizarea investitiei, perioada de testare/efectuare a probelor si primirea certificatelor finale (punerea sub tensiune de proba a instalatilor de utilizare) poate dura pana la 24 luni, in cazuri deosebite.
5.	p. 6, sectiunea 1.2	Data deschidere procedură: 31.03.2022, ora 10,00 Dată și oră începere depunere de proiecte: 31.03.2022, ora 10,00 Dată și oră închidere depunere de proiecte: 30.04.2022, ora 17,00	Va rugam sa extindeti durata apelului cu doua luni, pana la 30.06.2022, pentru a lasa timp suficient pregatirii corespunzatoare a proiectelor. Este necesara respectarea principiul invocat in Schema la art. 7 (1) a) linia 2 (masura nu este publicata in concordanta cu pct. 49 lit b) nota subsol 43 din Orientarile [...] 2022). Specificul si dimensiunea proiectelor vizate de prezenta masura presupun un o perioada mai mare de pregatire a documentatiei (inclusiv din perspectiva procedurilor de mediu); in plus, perioada de depunere a ofertelor se suprapune cu Sarbatorile Pascale, ceea ce, de facto, scurteaza perioada afectata inregistrarii ofertelor. Lipsa unei perioade suficiente de pregatire a proiectelor afecteaza nu numai calitatea respectivelor proiecte, ci si principiul enuntat la art 7 (1) lit a) linia 4 din Schema (asigurarea unui numar suficient de ofertanti pt a asigura o concurenta efectiva)
6.	p. 8, 1.4.	Tipuri de solicitanți Societățile (IMM si intreprinderi mari, inclusiv intreprinderi nou infiintate) constituite în baza Legii nr.31/1990 privind societățile, republicată, cu modificările și completările ulterioare	Va rugam sa aveti in vedere in a include si categoria microintreprinderilor. Pentru a veni in sprijinul acestei iteratii, schema de ajutor de stat notificabila face trimitere la Recomandarea Comisiei – definirea microintreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii din 6 mai 2003 (2003/361/EC) pentru definirea întreprinderilor mici, mijlocii și întreprinderilor mari. Intreprinderile nou infiintate pot fi microintreprinderi dar microintreprinderile care sunt deja infiintate nu intra in aceasta categorie, in conditiile in care in piata exista astfel de actori cu proiecte mature care pot fi depuse la finantare si sa contribuie astfel la tintele asumate prin PNRR. Avand in vedere termenul de finalizare Q2 2024 ar trebui incurajate proiectele mature.
7.	p. 11, secțiunea 1.7 Valoarea maximă a finanțării din fonduri europene	În acest caz, costurile eligibile sunt determinate ca diferența dintre costul investițional al unei centrale clasice, poluante, și costul unei centrale ce utilizează surse de energie regenerabilă	Având in vedere faptul ca in cadrul grilei de evaluare tehnico – economica a ofertelor, cuantumul ajutorului de stat solicitat pentru proiect din cheltuielile eligibile are ponderea cea mai mare a evaluarea proiectelor depuse, consideram că definirea costurilor eligibile din schema de ajutor exceptata ca reprezentând diferența dintre costul investițional al unei centrale clasice, poluante, și costul unei centrale ce utilizează surse de energie regenerabilă va îngreuna proiectele depuse si va da naștere la abordări diferite ale proiectelor, motiv pentru care consideram oportuna utilizarea abordării din schema de ajutor notificabila.

#	REF. (pag/articol)	TEXT ACTUAL	OBSERVAȚII/PROPUNERI/SOLICITĂRI DE CLARIFICARE
8.	p. 11, secțiunea 1.7 Valoarea maximă a finanțării din fonduri europene	În acest caz, costurile eligibile sunt determinate ca diferența dintre costul investițional al unei centrale clasice, poluante, și costul unei centrale ce utilizează surse de energie regenerabilă	Se va aplica aceasta formula pentru toate proiectele?
9.	p. 11, secțiunea 1.7 Valoarea maximă a finanțării din fonduri europene	FCclasic este factorul de capacitate al unei centrale pe gaz, tip ciclu combinat avansat, exprimat în procente. Pentru FCclasic, se va folosi valoarea de 35%;	Pentru toate proiectele FCclasic va fi 35%? Mentionam faptul ca acesta este factorul de capacitate al unei centrale conventionale, pagina 44 din Studiul Technology pathways in decarbonisation scenarios, 2018, din cadrul proiectul ASSET finanțat de Uniunea European. Factorul de capacitate al unei centrale pe gaz, tip ciclu combinat avansat a fost 60% in anul 2020.
10.	P. 12, 1.7 Valoarea maximă a finanțării din fonduri europene	Metodologia aferentă cazului mentionat la art.41.6(b) se aplică proiectelor cu capacități instalate: - cuprinse între 1 MW (exclusiv) și 40 MW (inclusiv) - pentru producția de energie electrica din surse solare - cuprinse între 1 MW(exclusiv) și 25 MW(inclusiv) - pentru producția de energie electrica din surse eoliene	Referitor la capacitatea instalata propusa de 25 MW eolian facem precizarea ca, in cazul centralelor eoliene capacitatea minimă ideală pentru o stație de transformare de 110kV/33kV este de 50-60MVA. Limitarea propusă la 25 MW a parcului eolian crește costul/MW instalat cu cel puțin 20% ceea ce face investiția nefezabilă. Propunem limitarea la 50 MW a capacității centralelor eoliene. Referitor la capacitatea instalata propusa de 40 MW solar, propunem limitarea capacității la 50 MW. Facem precizarea ca aceasta este limita sub care acesta putere se poate aviza direct la distribuitorul local unde soluția de conectare este mai ieftină.
11.	p. 12, secțiunea 1.7	Pentru evitarea riscurilor unor practici neconcurențiale (înțelegeri de cartel), valoarea ajutorului de stat solicitat pe MW instalat se va încadra în următoarele plafoane maxime: ▪ 650.000 Euro/MW pentru energia eoliană ▪ 425.000 Euro/MW pentru energia solară în limita a 15 milioane de Euro pe întreprindere / pe proiect.	Va rugam sa clarificati daca componenta din cheltuielile eligibile aferenta stocarii se adauga peste valoarea ajutorului obtinuta prin inmultirea capacitatii instalate cu plafonul maxim per MW sau daca aceasta se considera inclusa in valoarea respectiva. Cu privire la clarificarea dacă plafonul se referă numai la capacitatea instalată a parcului sau se aplică și pentru capacitatea de stocare instalată, avem în vedere exemplul dat pentru o centrală fotovoltaică de 10 MW, cu un cost unitar de 750.000 Euro/MW, calculul valorii maxime a finanțării din fonduri europene este valabil atât în cazul unei centrale de 10 MW fără capacități de stocare cât și în cazul unei centrale de 10MW cu capacitate de stocare, sau calculele ar trebui sa fie diferite?
12.	p. 16, secțiunea 1.8, punctul 5	Aceste proiecte pot include instalatii de stocare a energiei electrice, stocarea având un procent de maximum 20% din valoarea ajutorului de stat.	

#	REF. (pag/articol)	TEXT ACTUAL	OBSERVAȚII/PROPUNERI/SOLICITĂRI DE CLARIFICARE
			<p>De asemenea, referitor la criteriul 1 din grila de evaluare tehnico financiara (<i>Quantum ajutor de stat solicitat pentru proiect din cheltuielile eligibile/ MW instalat de producție</i>), va rugam sa clarificati daca la raportarea dintre valoarea ajutorului de stat si capacitatea instalata se va avea in vedere ajutorul de stat total solicitat in cadrul proiectului sau ajutorul de stat solicitat pentru componenta de productie energie din surse regenerabile (excluzand ajutorul de stat solicitat pentru componenta de stocare).</p> <p>Va rugam sa aveti in vedere faptul ca, prin includerea in acest calcul a ajutorului de stat solicitat pentru componenta de stocare, proiectele care contin aceasta componenta vor fi dezavantajate fata de cele care nu prevad investitii in stocare. Conform Ghidului Solicitantului, aceste capacitati de stocare au un rezultat pozitiv, respectiv <i>creșterea adecvanței Sistemului Energetic Național prin utilizarea de noi capacități de stocare a energiei electrice produse din surse regenerabile de energie</i>.</p> <p>Ca urmare, pentru a se asigura egalitatea de sanse, va rugam sa aveti in vedere raportarea ajutorului de stat solicitat pentru componenta de productie la puterea instalata obtinuta in fiecare proiect, la calcularea punctajului pentru Criteriul 1.</p>
13.	P. 15, Valoarea maximă a finanțării nerambursabile	Solicitanții de ajutor de stat vor explica în cadrul Ofertei ce s-ar întâmpla în absența ajutorului de stat și anume situația în care investițiile propuse prin proiect nu s-ar realiza, care este descrisă ca fiind scenariul contrafactual.	<p>Vă rugăm să formulați o definiție unitară pentru scenariul contrafactual, având în vedere că acest termen este folosit și la capitolul legat de Valoarea maximă a finanțării nerambursabile cât și în cadrul Analizei financiare, însă cu înțelesuri diferite, în speță:</p> <p><i>Analiza financiară trebuie elaborată ținând cont de principiul incremental, respectiv de faptul că evaluarea impactului proiectului se realizează prin compararea a două scenarii:</i></p> <p>➤ Scenariul contrafactual – proiecția fluxurilor de numerar în situația realizării unei investiții identificate;</p>
14.	P. 15, 1.8. Ajutor de stat, P 1	Activitățile proiectului nu vor fi începute înainte de transmiterea de către Ministerul Energiei a notificării de selectare a ofertei pentru finanțare către beneficiar, cu excepția obținerii terenurilor și lucrărilor pregătitoare, cum ar fi obținerea avizelor și autorizațiilor și realizarea studiilor de fezabilitate (și a studiilor tehnice stabilite de standarde și normative	<p>PNRR presupune respectarea unor termene strânse de implementare asumate prin negocierile cu Comisia Europeană.</p> <p>Contextual, in acest moment piața panourilor solare si a turbinelor eoliene înregistrează o creștere fără precedent a preturilor acestor echipamente si este de așteptat ca cererea pentru astfel de echipamente generata de numărul mare de proiecte ce vor fi realizate in spațiul economic european, sa accelereze aceasta creștere. Mai mult, oferta limitata de producție a acestui tip de echipamente va genera o creștere a termenelor de livrare, posibil și la peste 2 ani.</p>

#	REF. (pag/articol)	TEXT ACTUAL	OBSERVAȚII/PROPUNERI/SOLICITĂRI DE CLARIFICARE
		pentru pregătirea proiectului), care nu sunt considerate drept demarare a lucrărilor	In contextul prezentat este indicat ca, in conformitate cu Regulamentul 651, activitățile proiectelor sa poată începe după depunerea ofertelor. În acest fel se reduce și riscul de nefinalizare a implementării proiectelor (mai ales cele care vizează capacități eoliene) până la finalul Q2–2024.
15.	p. 17, secț 1.8, p. 5	Pentru a fi îndeplinite cumulativ condițiile mai sus menționate, Beneficiarul va depune un singur proiect pe locație.	O societate avand 2 puncte de lucru poate aplica cu 2 proiecte independente la cele 2 locatii?
16.	p. 15, secțiunea 1.8, punctul 1	Activitățile proiectului nu vor fi începute înainte de transmiterea de către Ministerul Energiei a notificării de selectare a ofertei pentru finanțare către beneficiar, cu excepția [...] Din momentul transmiterii de către ME a notificării de selectare a ofertei pentru finanțare , solicitantul poate începe activitățile proiectului.	Vorbim de momentul notificării de selectare pentru finanțare sau de declarare a eligibilitatii proiectului? De ex. la secțiunea 2.2 f (p. 22) se mentioneaza data eligibilitatii. Va rugam sa corelati informatiile pentru a asigura coerenta ghidului.
17.	P 22, secțiunea 2.2., pct f)	Anumite activități legate de proiect (Studiul de fezabilitate, achiziția de teren, etc.) pot fi realizate inainte de data de început a eligibilității , respectiv data la care Ministerul Energiei a transmis solicitantului adresa de declarare a eligibilității proiectului, cu respectarea principiului "demararea lucrărilor", însă acestea nu vor fi eligibile pentru rambursarea din fonduri europene;	
18.	Secțiunea 2.1., lit h, pag 17	Documente de confirmare/alocare a contribuției solicitantului (de ex: Hotărârea AGA / CA / Asociatului Unic al societății/ privind asigurarea cofinanțării proiectului și acoperirea contravalorii cheltuielilor altele decât cele eligibile;	Va rugam sa clarificati ce document se va depune odata cu depunerea Ofertei pentru demonstrarea capacitatii financiare a solicitantului. In ghid se precizeaza Hotararea AGA sau echivalent, pe cand in Anexa 2.1. (pct 8) se solicita bugetul aprobat al solicitantului.
19.	Anexa 2.1., pct 8	Documentul/documentele prin care se demonstrează capacitatea financiară pentru derularea proiectului pentru solicitant (bugetul aprobat al solicitantului care să asigure co-finanțarea proiectului a (au) fost încărcat(e) în platforma electronică?	

#	REF. (pag/articol)	TEXT ACTUAL	OBSERVAȚII/PROPUNERI/SOLICITĂRI DE CLARIFICARE
20.	Sectiunea 3.2.11, p. 35	Venitul net actualizat al proiectului se calculează prin deducerea costurilor actualizate din veniturile actualizate și, dacă este cazul, prin adăugarea valorii reziduale a investiției, ceea ce presupune ca fluxurile de numerar să fie actualizate prin aplicarea la valoarea curentă a unei rate de actualizare financiară de 5 % în termeni reali, drept valoare de referință pentru operațiunile de investiții publice cofinanțate prin fondurile europene.	<p>Avand in vedere contextul din piata de energie si pentru a fundamenta in mod corespunzator valoarea ratei de actualizare financiara, va rugam sa considerati definirea valorii acceptabile a fi aplicata la nivelul proiectelor din sectorul energiei regenerabile (eolian si solar) din Romania.</p> <p>Ca alternativa, va rugam sa considerati ca rata de actualizare de folosit sa fie cea din "Studiul Technology Pathways in Decarbonisation Scenarios, 2018, din cadrul proiectul ASSET finanțat de Uniunea European" (studiu invocat in Anexa 3 la schema exceptata de la notificare), si anume 8,5%.</p> <p>Va rugam sa tineti cont de faptul ca valoarea ratei de actualizare de 5% este recomandata conform "Ghidului privind Analiza Cost Beneficiu a proiectelor de investiții, întocmit de Comisia Europeană" pentru beneficiari publici.</p>
21.	p. 34, sectiunea 3.2.11	<p>Interpretarea indicatorilor de rentabilitate financiară ai investiției se face în funcție de valorile de referință existente:</p> <p>➤ Valoarea indicatorului RRF/C indică dacă finanțarea UE nu depășește valoarea monetară ce face proiectul rentabil, pentru a nu genera un caz de suprafinanțare. Astfel, VANF(C) înainte de contribuția UE ar trebui să fie negativă și RRF(C) ar trebui să fie mai mică decât rata de actualizare folosită pentru analiză;</p>	<p>Va rugam sa precizati care este valoarea considerata acceptabila de catre investitori la care vor face referinta indicatorii financiari aferenti proiectelor. Altfel fiecare solicitant isi va seta propria valoare acceptabila, si nu se poate asigura eficienta utilizarii ajutorului de stat.</p>
22.	p. 36, sectiunea 3.2.13	Cheltuielile cu managementul proiectului nu vor depăși 5% din valoarea eligibilă a proiectului, dar nu mai mult de 10.000 euro (la cursul InforEuro din luna anterioară depunerii ofertei).	<p>Avand in vedere anvergura proiectelor, va rugam sa considerati eliminarea / mărirea limitei in valoare absoluta de 10.000 EUR.</p> <p>Va rugam sa clarificati daca plafonul privind managementul de proiect se refera la doar la cheltuielile din categoriile 9 – cheltuieli aferente managementului de proiect/21 – cheltuieli salariale cu echipa de management proiect si 29 – cheltuieli cu servicii de management proiect sau și la cele din categoria 14 – cheltuieli pentru proiectare și asistență tehnică/49 – cheltuieli pentru consultanță în domeniul managementului execuției.</p> <p>Va rugam sa clarificati daca cheltuielile salariale pentru echipa beneficiarului se includ in Devizul proiectului si la ce categorie?</p> <p>Va rugam sa delimitati in mod clar cele doua tipuri de cheltuieli: managementul proiectului si managementul executiei proiectului. De asemenea, conform GS 3.2.12 managementul</p>

#	REF. (pag/articol)	TEXT ACTUAL	OBSERVAȚII/PROPUNERI/SOLICITĂRI DE CLARIFICARE
			proiectului, se menționează ca UIP din cadrul beneficiarului va fi sprijinită, după caz, prin expertiză externă furnizată prin contracte de prestare servicii prin care sunt realizate <i>activitățile aferente expertizei tehnice a proiectului</i> (se înțelege ca MP externalizat este exclusiv tehnic).
23.	Sectiunea 2.3, Eligibilitatea cheltuielilor – Implementarea financiara a proiectului (p. 26)	NA	Propunem includerea mecanismului de pre-finantare in continutul contractului de finantare. Acesta presupune acordarea de avansuri beneficiarilor pentru sustinerea fluxului financiar necesar implementarii proiectului si contribuie la sustinerea absorbtiei fondurilor europene.
24.	Sectiunea 2.1, pag 20, lit. h	(...) trebuie să prezinte la depunere o scrisoare de confort angajantă emisă de o instituție bancară privind asigurarea unui credit care să acopere toată suma necesară pentru cofinanțarea proiectului și cheltuielilor neeligibile ale proiectului	Cand este necesara prezentarea dovezii de cofinantare pentru companiile care la depunerea proiectului dovedesc capacitatea financiara (Datorii totale / Capitaluri proprii <7,5 în ultimul an financiara)?
25.	Sectiunea 2.1., pag 20-21	Bilanțul contabil (consolidat unde este cazul) auditat/semnat de cenzori dacă acest lucru este solicitat de legislația în vigoare, depus și înregistrat la organul fiscal competent, pentru ultimele 3 exerciții financiare încheiate, anterioare anului de depunere a Ofertei în corelare cu secțiunea Solicitant din Ofertă	Avand în vedere ca termenul legal pentru depunerea situatiilor financiare aferente anului 2021 este luna Mai 2022, va rugam sa clarificati daca, se va accepta depunerea ultimelor situatii financiare incheiate si depuse la autoritatile fiscale pana la momentul depunerii Ofertei (2018, 2019, 2020).
26.		Contul de profit și pierdere și datele informative (consolidat unde este cazul) auditat/semnat de cenzori dacă acest lucru este solicitat de legislația în vigoare, însoțit de lista entităților incluse în consolidare, pentru ultimul exercițiu financiar încheiat, anterior anului de depunere a Ofertei, în corelare cu secțiunea Solicitant din Ofertă	Este obligatorie depunerea situatiilor financiare anuale la ANAF inainte de depunerea proiectului si prezentarea acestora la depunerea proiectului? Pentru companii mari , la care situatiile financiare se auditeaza si apoi exista termene legale de intrunire a asociatilor pentru aprobarea acestora, depunerea situatiilor financiare la ANAF inainte de termenul legal de depunere care este in luna mai consituie o problema. Se poate demonstra capacitatea financiara prin prezentarea altor documente la depunerea proiectului daca situatiile financiare nu au fost depuse?
27.	Sectiunea 2.1., pag 21	Secțiunea <i>Impactul sprijinului din partea Uniunii asupra implementării proiectului</i> , din Ofertă	Nu regasim sectiunea "Impactul sprijinului din partea Uniunii asupra implementării proiectului" in Anexa 1 la Ghid (Formularul Ofertei)
28.	Sectiunea 2.2., pag 22	j) Proiectul a fost aprobat de către solicitant în condițiile legislației aplicabile.	Având în vedere că: - textul nu este corelat cu cerintele pct. 3.2.9 din Ghid și cu Anexa 2.1 – <i>Grila de verificare administrativa</i> unde nu se solicita decat aprobarea SF - existenta certificatului de urbanism si

#	REF. (pag/articol)	TEXT ACTUAL	OBSERVAȚII/PROPUNERI/SOLICITĂRI DE CLARIFICARE
		<p>➤ Se probează prin documentele de aprobare a proiectului, în conformitate cu prevederile legale în vigoare (Hotărâre AGA/CA, alte documente similare), ceea ce implică și existența Certificatului de urbanism și a celorlalte avize necesare).</p>	<p>a avizelor necesare nu este corelata in mod implicit cu aprobarea de catre organele de conducere a dezvoltarii proiectului, - nu este clar daca sintagma "celelalte avize necesare" se refera la avizele solicitate prin certificatul de urbanism, sau la toate avizele necesare proiectului, va rugam sa puneti in acord cerintele aplicabile si sa eliminati necesitatea certificatului de urbanism si a avizelor la depunerea Ofertei.</p> <p>Va rugam sa mentionati in Ghidul Solicitantului daca existenta Certificatului de urbanism si a celorlalte avize necesare este solicitata la depunerea Ofertei sau la contractare.</p>
29.	p. 23, pct. 2.2, lit. n)	<p>La semnarea contractului de finanțare, (în cazul selectării ofertei aferente proiectului pentru finanțare), solicitantul va face dovada deținerii dreptului de proprietate/concesiune/administrare/superficie pentru imobilele (teren și/sau clădiri) care fac obiectul proiectului pentru care la ofertă au fost depuse acte prevăzute de lege pentru inițierea demersului de obținere a acestor drepturi. Se probează prin: ➤ oricare dintre actele admise de lege (act de proprietate / administrare/ contract de concesiune/superficie, valabile cel puțin încă 5 ani la data previzionată a ultimei plăți în cadrul proiectului; ➤ extras de carte funciară care să probeze că imobilele (teren și/sau clădiri)/ vor fi libere de orice sarcini, că nu fac obiectul unor litigii în curs de soluționare la instanțele judecătorești cu privire la situația juridică, că nu fac obiectul revendicărilor potrivit unor legi speciale în materie sau dreptului comun.</p>	<p>Având în vedere că drepturile necesare asupra terenurilor in cadrul unui proiect nu se limiteaza la drepturile enumerate, fiind necesare, dupa caz, si drepturi de uz, drepturi de servitute etc. pentru drumuri de access, cabluri etc., va rugam sa clarificati ca enumerarea nu este limitativa. De asemenea, rugăm clarificarea/rectificarea sintagmei "vor fi libere de orice sarcini" din ultimul alineat, raportat la modalitatea in care se poate proba prin extras de carte funciara o situație viitoare</p> <p>A se corela si cu modelele de declaratii anexate la Ghidul Solicitantului.</p> <p>Deși cerința ca imobilele sa fie libere de sarcini a fost eliminată din Anexa nr 2.1 de la Ghidul Solicitantului, păstrarea ei in cadrul Ghidului solicitantului, la semnarea contractului de finanțare, conduce la existenta simultana a doua prevederi contradictorii si limitează accesul la finanțare printr-o condiție discriminatorie, având in vedere ca Ministerul Energiei o accepta după semnarea contractului de finanțare, respectiv se admite/solicita scrisoare de confort angajantă emisă de o instituție bancară privind asigurarea unui credit pentru cofinanțarea proiectului și cheltuielile neeligibile ale proiectului (implicit gaj atât pe terenurile / clădirile pe care se implementează proiectele de producere energie electrica din surse regenerabile cat si pe echipamentele obiect ale proiectului).</p>

#	REF. (pag/articol)	TEXT ACTUAL	OBSERVAȚII/PROPUNERI/SOLICITĂRI DE CLARIFICARE
			<p>In acest sens, se propune propune alinierea condiției de la secțiunea 2.2. Eligibilitatea proiectului din Ghid cu privire la extrasul de carte funciara cu cerințele anterior menționate din Anexa nr. 2.1., în sensul ca extrasul de carte funciara va trebui sa nu conțină notări privind litigii în curs de soluționare la instanțele judecătorești sau revendicări potrivit unor legi speciale în materie sau dreptului comun, iar in cazul în care bunul este ipotecat sa se accepte prezentarea unui acord al creditorului ipotecar cu privire la realizarea proiectului de investiție.</p> <p>Întrucât ipoteca reprezintă, conform dispozițiilor de drept civil, o sarcină care grevează un imobil, vă rugăm să corelați prevederile din cadrul Grilei de verificare a conformității administrative a ofertelor și al Ghidului Solicitantului. Având în vedere faptul că se permite ca imobilul să fie ipotecat, atât timp cât creditorul ipotecar își exprimă acordul cu privire la investiție, vă rugăm să eliminați cerința din Anexa nr. 2.1 „...imobilul (teren și/sau clădiri) sunt sau vor fi libere de sarcini ...”. De asemenea, vă rugăm să eliminați dintre probele solicitate în Ghidul Solicitantului „extras de carte funciară care să probeze că imobilele (teren și/sau clădiri) vor fi libere de orice sarcini” și să îl înlocuiți cu acordul creditorului ipotecar cu privire la realizarea proiectului de investiții.</p>
30.	P. 28, 3.2.	De asemenea, anexele care sunt incomplete, ilizibile sau care nu sunt semnate, pot conduce la respingerea Ofertei.	Mai este necesara punerea stampilei "Conform cu originalul" pe documente?
31.	p. 31-32, pct. 3.2.9	În ceea ce privește biodiversitatea și ecosistemele, solicitantul se va asigura că proiectul nu va fi implementat pe următoarele tipuri de terenuri: (i.) terenuri arabile și terenuri cultivate cu un nivel moderat până la ridicat de fertilitate a solului și biodiversitate sub pământ , astfel cum se menționează în studiul LUCAS al UE	Având în vedere că majoritatea terenurilor aferente dezvoltării proiectelor sunt in prima faza de dezvoltare terenuri agricole, vă rugăm să precizați cum se probeaza criteriul privind "nivel moderat până la ridicat de fertilitate a solului și biodiversitate sub pământ și dacă, în măsura în care terenurile nu se încadrează în situația menționată, dacă este necesară scoaterea din circuitul agricol a terenurilor înainte de depunerea ofertelor.
32.	p. 31-32, pct. 3.2.9	În ceea ce privește biodiversitatea și ecosistemele, solicitantul se va asigura că proiectul nu va fi implementat pe următoarele tipuri de terenuri: (ii.) terenurile verzi cu o valoare recunoscută a biodiversității ridicate și terenurile care servesc drept habitat al speciilor pe cale de dispariție (floră și faună) enumerate pe Lista roșie europeană sau pe lista roșie a IUCN;	- acceptarea implementării proiectului pe terenuri verzi cu valoarea recunoscută a biodiversității ridicate și terenurile care servesc drept habitat al speciilor pe cale de dispariție (floră și faună) dacă sunt identificate și implementate măsuri de atenuare și management, după cum este necesar, pentru conservarea valorilor biodiversității.

#	REF. (pag/articol)	TEXT ACTUAL	OBSERVAȚII/PROPUNERI/SOLICITĂRI DE CLARIFICARE
33.	p.31-32, pct. 3.2.9	În ceea ce privește biodiversitatea și ecosistemele, solicitantul se va asigura că proiectul nu va fi implementat pe următoarele tipuri de terenuri: (i.) terenuri arabile și terenuri cultivate cu un nivel moderat până la ridicat de fertilitate a solului și biodiversitate sub pământ, astfel cum se menționează în studiul LUCAS al UE; (ii.) terenurile verzi cu o valoare recunoscută a biodiversității ridicate și terenurile care servesc drept habitat al speciilor pe cale de dispariție (floră și faună) enumerate pe Lista roșie europeană sau pe lista roșie a IUCN; (iii.) terenuri forestiere (acoperite sau nu de arbori), alte terenuri împădurite sau terenuri care sunt acoperite parțial sau integral sau destinate a fi acoperite de arbori, chiar și în cazul în care acești arbori nu au atins încă dimensiunea și acoperirea care urmează să fie clasificate ca păduri sau alte terenuri împădurite, astfel cum sunt definite în conformitate cu definiția FAO a pădurilor.	Va rugăm să descrieți în ghidul Solicitantului modalitatea prin care solicitantul se va asigura de îndeplinirea condițiilor menționate. Care sunt instituțiile abilitate cărora se pot adresa și ce documente pot dovedi respectarea acestor cerințe.
34.	P. 33, 3.2.10 Studiul de fezabilitate	Studiul de fezabilitate se va elabora conform prevederilor HG nr. 907/2016 privind etapele de elaborare și conținutul-cadru al documentațiilor tehnico-economice aferente obiectivelor/proiectelor de investiții finanțate din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare și va avea la bază necesitatea dezvoltării proiectului și caracteristicilor tehnice, comparând soluțiile alternative mai detaliate în vederea asigurării alegerii soluțiilor celor mai eficiente din punct de vedere al costurilor.	În structura Studiului de fezabilitate conform HOTĂRÂRE nr. 907 din 29 noiembrie 2016 se specifică la cap. 4.7. Analiza economică*3), inclusiv calcularea indicatorilor de performanță economică: valoarea actualizată netă, rata internă de rentabilitate și raportul cost-beneficiu sau, după caz, analiza cost-eficacitate 4.8. Analiza de sensibilitate*3) Notă *3) Prin excepție de la prevederile pct. 4.7 și 4.8, în cazul obiectivelor de investiții a căror valoare totală estimată nu depășește pragul pentru care documentația tehnico-economică se aprobă prin hotărâre a Guvernului, potrivit prevederilor Legii nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, se elaborează analiza cost-eficacitate. Articolul 42 conform Legii nr. 500/2002 (1) Documentațiile tehnico-economice aferente obiectivelor/proiectelor de investiții noi, documentațiile de avizare a lucrărilor de intervenții, respectiv notele de fundamentare privind necesitatea și oportunitatea efectuării cheltuielilor

#	REF. (pag/articol)	TEXT ACTUAL	OBSERVAȚII/PROPUNERI/SOLICITĂRI DE CLARIFICARE
			<p><i>aferente celorlalte categorii de investiții incluse la poziția C «Alte cheltuieli de investiții» care se finanțează, potrivit legii, din fonduri publice, se aprobă de către:</i>a) Guvern, pentru valori mai mari de 30 milioane lei;b) ordonatorii principali de credite, pentru valori cuprinse între 5 milioane lei și 30 milioane lei;c) ceilalți ordonatori de credite, pentru valori până la 5 milioane lei, cu acordul prealabil al ordonatorului principal de credite cu privire la necesitatea și oportunitatea investiției.</p> <p>Pentru proiectele propuse de companii private, mai este necesara aprobarea prin Hotarare de Guvern? Se pot copia in structura Studiului de Fezabilitate, capitolele din Analiza Cost Beneficiu (analiza economica, financiara , de risc si senzitivitate)? Mai este necesara elaborarea de analiza cost -eficacitate daca oricum conform ghidului este necesara elaborarea analizei economice in structura Analizei Cost-Beneficiu?</p>
35.	P. 33, 3.2.10 Studiul de fezabilitate	Studiul de fezabilitate va analiza cel puțin două opțiuni tehnice. Ambele opțiuni vor fi analizate din toate punctele de vedere și descrise în conformitate cu cerințele prezentului ghid din perspectiva tipurilor de investiții eligibile și a restricțiilor privind cheltuielile eligibile din perspectiva ajutorului de stat.	Aceste 2 optini tehnice vor privi comparatia a 2 optiuni de energie regenerabila sau o optiune cu energie regenerabila iar cealalta cu energie conventionala?
36.	P. 33, 3.2.11 Analiza Cost Beneficiu	Pentru a evalua viabilitatea financiară și economică a proiectelor de investiții depuse în cadrul acestui apel, aplicațiile de finanțare vor trebui să fie însoțite de analiza cost beneficiu, elaborată în conformitate cu cerințele Ghidului privind Analiza Cost Beneficiu a proiectelor de investiții, întocmit de Comisia Europeană	De ce Analiza cost beneficiu (3.2.11 Analiza Cost Beneficiu) este punct separat fata de Studiul de fezabilitate (3.2.10 Studiul de fezabilitate) deoarece conform prevederilor HG nr. 907/2016 studiul de fezabilitate va trebui sa cuprinda capitolele prevazute pentru ACB (analiza financiara, analiza economica, analiza de senzitivitate si de risc)?
37.	P. 34, 3.2.11 Analiza Cost Beneficiu	f) Analiza economică	Este obligatorie efectuarea de analiza economica pentru toate proiectele? Exista un prag valoric pentru care nu mai este necesara efectuarea acesteia?
38.	P. 34, 3.2.11 Analiza Cost Beneficiu	c) Identificarea proiectului - precizarea aspectelor care țin de capacitatea financiară, tehnică și instituțională a solicitantului (exemple: regimul TVA, existența subvențiilor de exploatare, aspectele contractuale în cazul în care investiția va fi operată de o altă entitate decât	Este obligatorie prezentarea Analizei Institutionale pentru companiile private? Documentul este mentionat in Grila administrativa

#	REF. (pag/articol)	TEXT ACTUAL	OBSERVAȚII/PROPUNERI/SOLICITĂRI DE CLARIFICARE
		Solicitantul, sursele de finanțare pentru contribuția Solicitantului, etc);	
39.	p. 36, 3.2.11 Analiza Cost Beneficiu	Analiza financiara trebuie elaborată ținând cont de principiul incremental, respectiv de faptul că evaluarea impactului proiectului se realizează prin compararea a două scenarii:	Care sunt scenariile prevazute in analiza financiara? 1. Care dintre urmatoarele variante reprezinta scenariul contrafactual : - "business as usual", prezentarea fluxurilor aferente activitatii curente care continua in mod obisnuit in absenta implementarii proiectului propus (activitate curenta) sau - fluxuri in 0 pentru ca nu se realizeaza investitia - un scenariu in care se utilizeaza o sursa conventionala de energie (desi proiectul poate fi clar delimitat ca investitie) 2. Care dintre urmatoarele variante reprezinta scenariul factual?: * scenariul cu proiect= doar ceea ce genereaza proiectul ca venituri si costuri sau * scenariul cu proiect=activitate curenta + proiect
40.	p. 37, 3.2.11 Analiza Cost Beneficiu	Veniturile din operare – includ intrările de numerar plătite direct de utilizatori pentru bunurile sau serviciile din cadrul operațiunii, cum ar fi taxele/tarifele suportate direct de utilizatori pentru utilizarea infrastructurii, vânzarea sau închirierea de terenuri sau clădiri ori plățile pentru servicii.	Beneficiarul va fi nevoit sa restituie din finantarea nerambursabila primita daca va realiza venituri mai mari sau din alte surse nedecarate initial la depunerea proiectului?
41.	p. 38, 3.2.11 Analiza Cost Beneficiu	Valoarea indicatorilor de rentabilitate financiară ai investiției arată capacitatea veniturilor nete generate de proiect de a acoperi costurile de investiții, indiferent de modalitatea în care acestea sunt finanțate. Interpretarea indicatorilor de rentabilitate financiară ai investiției se face în funcție de valorile de referință existente	Cat ar trebui sa fie indicatorii financiari pentru proiecte dezvoltate de companii private ? VANF(C) negativa si RRF(C) <5% (rata de actualizare prevazuta in ghid). Este reprezentativ nivelul de referinta de 5% pentru proiectele private in domeniul energiei?
42.	Sectiunea 4.1.1, pag 41	Având în vedere că depunerea ofertei se face electronic, procesul de clarificări se va desfășura astfel: ➤ Se va solicita o singură clarificare pentru această etapă de evaluare; ➤ Solicitantul va avea obligația să răspundă în maxim 5 zile lucrătoare	Toate cererile de finantare pe toate PO se depun electronic in My SMIS si regula pentru majoritatea este de Solicitare a cate 2 clarificari/etapa de evaluare - Propunem modificarea in maxim 2 solicitari de clarificare Propunem introducerea exceptiei pentru termenul de raspuns - În cazuri temeinic justificate, se poate solicita prelungirea termenului de răspuns
43.	p. 42, sect	Dacă avizul tehnic de racordare (ATR) pentru locul de producere (în cazul în care proiectul presupune	Referitor la cerința ca avizul tehnic de racordare (ATR) pentru locul de producere dorim sa va aducem la cunoștință un aspect important care poate afecta eforturile României de a realiza

#	REF. (pag/articol)	TEXT ACTUAL	OBSERVAȚII/PROPUNERI/SOLICITĂRI DE CLARIFICARE
	4.1.1 Verificarea administrativă și a eligibilității ofertelor	racordarea la rețeaua electrică de interes public) nu a fost depus odată cu oferta, depunerea acestuia este obligatorie la încheierea contractului de finanțare	<p>decarbonizarea sistemului energetic: în conformitate cu procedura TRANSELECTRICA pentru eliberarea Avizului Tehnic de Racordare, beneficiarul trebuie sa depună odată cu cererea de racordare, avizul / agrementul tehnic al echipamentului de producere energie electrica (panouri-invertoare, turbina gaz etc.) eliberat in conformitate cu procedurile tehnice al TRANSELECTRICA SA.</p> <p>Dat fiind ca la momentul depunerii documentației de finanțare procedura de achiziție nu este demarata, producătorii echipamentelor nu își asuma costul obținerii acestui agrement pentru echipamentele comercializate, in conformitate cu normele TRANSELECTRICA, iar acest lucru duce la o limitare sau chiar o imposibilitate de a finanța aceste proiecte (in special proiectele mari) datorită lipsei furnizorilor ce se pot încadra in cerința specificata.</p> <p>Similar cerinței ca avizul tehnic de racordare (ATR) sa fie depus la încheierea contractului de finanțare, consideram ca solicitarea ca proiectul sa aibă acordul de mediu obținut, in lipsa unor detalii tehnice specifice producătorului de echipamente (producător care nu a fost încă ales in urma procedurii de contractare) consideram ca va duce la o limitare sau chiar o imposibilitate de a finanța aceste proiecte (in special proiectele mari).</p> <p>In acest sens consideram oportun ca cerința existentei acordului de Mediu si Avizului Tehnic de Racordare sa fie impusa după semnarea contractului de finanțare si finalizarea procedurii de contractare a echipamentelor (condiție de plata rambursare a tranșelor), când beneficiarul proiectului cunoaște furnizorul de echipamente si acesta poate furniza datele / avizele necesare.</p>
44.	P. 42, 4.1.2 Evaluarea tehnico-economică a ofertei	N/A	<p>Cu privire la modalitatea de evaluare a proiectelor propunem utilizarea unei aplicații care evaluează automat ofertele, pe modelul celei disponibile pe immrecover, aferente aplicațiilor pentru finanțările pentru companii în context COVID. Având în vedere criteriile 100% obiective din grila de evaluare, consideram că aplicație poate calcula automat punctajul fiecărei aplicații si prezenta ierarhizarea acestora în funcție de bugetul disponibil in maxim 24 ore de la închiderea apelului. Astfel echipa de evaluatori poate evalua doar aplicațiile care s-au încadrat în bugetul disponibil, iar în situația în care anumite aplicații vor fi respinse se poate continua evaluarea cu proiectele aflate în lista de rezervă în ordinea descrescătoare a punctajului. Astfel se reduc semnificativ timpul și efortul necesare evaluării aplicațiilor și riscul de a exista întârzieri în contractarea și implementarea proiectelor finanțate.</p>
45.	p. 44, cap. 5	Solicitantul va încărca în sistemul informatic documentele solicitate în funcție de disponibilitatea sistemului electronic . Proiectul poate fi respins în cadrul acestei etape și se va transmite solicitantului o	Vă rugăm să aveți în vedere prelungirea termenului pentru transmiterea documentatiei, respectiv a termenului limită de returnare a contractului semnat, cu perioada de indisponibilitate a sistemului electronic.

#	REF. (pag/articol)	TEXT ACTUAL	OBSERVAȚII/PROPUNERI/SOLICITĂRI DE CLARIFICARE	
		<p>Notificare de respingere, prin intermediul aplicației electronice în cazul în care (lista nu este exhaustivă):</p> <ul style="list-style-type: none"> – documentația solicitată nu este transmisă în termenul solicitat ori este incompletă în raport cu cerințele Ghidului (respectiv) sau nu se mai află în perioada de valabilitate; – se constată modificarea formei inițiale a contractului transmis de către Ministerul Energiei și/sau nerespectarea termenului limită de returnare a contractului semnat. 		
46.	Anexa Model declarație de eligibilitate	3.a de	3. infrastructura și terenul pe care se face investiția îndeplinesc cumulativ următoarele condiții la data depunerii ofertei: o este disponibil pentru investiții o sunt libere de orice sarcini , în sensul că nu este afectat de limitări legale, convenționale, judiciare ale dreptului real invocat, incompatibile cu realizarea activităților proiectului o nu fac obiectul unor litigii în curs de soluționare la instanțele judecătorești cu privire la situația juridică o nu fac obiectul revendicărilor potrivit unor legi speciale în materie sau dreptului comun.	<p>Având în vedere Anexa 1 la Schema, secțiunea Eligibilitatea proiectului, lit. h):</p> <p>În cazul în care bunul este ipotecat se va prezenta un acord al creditorului ipotecar cu privire la realizarea proiectului de investiție.</p> <p>În plus, imobilul (teren și/sau clădiri):</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ sunt disponibile pentru investiții; ➤ sunt sau vor fi libere de sarcini în sensul în care nu există sau nu va exista niciun act sau fapt juridic care împiedică sau limitează, total sau parțial, exercitarea unuia sau mai multor atribute ale dreptului de proprietate, astfel încât proprietarul să poată realiza activitățile proiectului; <p>Vă rugăm să puneți în acord conținutul declarației de eligibilitate cu Anexa 1 și reformularea condițiilor, având în vedere că în situația bunurilor ipotocate, sintagma "sunt libere de orice sarcini" ar reprezenta o declarație neconformă cu adevărul incriminată din punct de vedere penal.</p>
47.	Criteriul 2	2. Capacități stocare asumate în proiect	<p>Un alt aspect extrem de important care ar trebui avut în vedere la stabilirea criteriilor de evaluare, în opinia noastră, este cel privitor la capacitatea de stocare a rețelei, pentru ca Sistemul Electroenergetic Național să dispună de flexibilitatea necesară pentru a integra surse noi și regenerabile de energie. Astfel, considerăm că punctajul aferent activității prevăzute la Punctul 2 din Anexa nr. 2.2. - Grila de evaluare tehnico-economică a ofertelor aferentă Ghidului aferent capacității de stocare asumate în proiect ar trebui să crească la 25 de puncte.</p>	

#	REF. (pag/articol)	TEXT ACTUAL	OBSERVAȚII/PROPUNERI/SOLICITĂRI DE CLARIFICARE
		<i>Exemplu: pentru o capacitate de producere RES de 60 MW, se obțin 10 puncte pentru o capacitate a instalației de stocare de minim 20 MWh (reprezentând stocarea energiei produse la puterea nominală a centralei timp de 20 minute), respectiv 5 puncte pentru o capacitate a instalației de stocare de minim 10 MWh (reprezentând stocarea energiei produse la puterea nominală a centralei timp de 10 minute).</i>	
48.	N/A	N/A	Pentru a se asigura sustenabilitatea programului de finanțare, consideram util ca indicatorii programului / grila de evaluare sa ia in considerare si gradul prin care proiectul afectează sau nu terenurile/ locația implementării (ex. daca implementarea proiectului se realizează pe clădiri industriale si / sau terenuri industriale / neproductive, etc) precum si gradul prin care proiectul afectează stabilitatea SEN (capabilitatea rețelei de transport).
49.	Pct 10	10. Declarația Natura 2000 este atașată? (dacă este cazul)	Va rugam sa includeti posibilitatea ca, la momentul depunerii ofertei, solicitantul să facă cel puțin dovada depunerii la autoritatea competentă a documentelor pentru obținerea acestui document, tinand cont de termenul foarte scurt pentru intocmirea si depunerea ofertelor, coroborat cu termenele indelungate pentru obtinerea acestei declaratii din partea autoritatilor competente.
50.	Pct 17	Analiza instituțională a fost încărcată în platforma electronică?	Vă rugăm să detaliați conținutul Analizei instituționale și să puneți la dispoziție un model de Analiză. În cadrul Grilei de verificare a conformității administrative a ofertelor se menționează, însă, pe de altă parte, în Ghidul specific și anexele la acesta nu menționează în ce constă Analiza instituțională.
51.	Pct 24, lit d)	d) Solicitantul, demonstrează capacitate de implementare (tehnică și administrativă) ➤ Se probează prin Decizia privind înființarea UIP/echipei de proiect pentru solicitant și CV-urile membrilor UIP/ echipei de proiect și fișele de post, atât pentru personalul care va asigura managementul proiectului, cât și a celor care vor asigura expertiza tehnică necesară derulării activităților proiectului;	Va rugam sa corelati informatiile din Anexa 2.1. cu cele din ghidul solicitantului, conform carora, la depunerea Ofertei, pentru posturile vacante se accepta anexarea fisei de post, pozitiile urmand a fi ocupate pana la contractare.

#	REF. (pag/articol)	TEXT ACTUAL	OBSERVAȚII/PROPUNERI/SOLICITĂRI DE CLARIFICARE
		➢ Secțiunea Capacitate Solicitant din Ofertă	
52.	Pct 24, lit E)	<p>Solicitantul demonstrează capacitatea financiară pentru derularea proiectului:</p> <p>➢ Se probează prin bugetul aprobat al solicitantului care probează existența resurselor financiare necesare co-finanțării proiectului</p>	<p>Vă rugăm să corelați informațiile din Grilă cu cele din Ghid astfel încât să se înțeleagă clar care sunt documentele pe care solicitantul trebuie să le prezinte pentru a dovedi capacitatea financiară pentru derularea proiectului. De asemenea, având în vedere că în cadrul apelului se vor depune oferte și nu cereri de finanțare, propunem ca denumirea de solicitant să fie înlocuită cu cea de ofertant.</p> <p>În Ghidul solicitantului, pag. 20-21 se menționează: Solicitantul demonstrează capacitate financiară pentru susținerea implementării proiectului: Solicitantul demonstrează capacitatea financiară pentru implementarea proiectului prin indicatorii de solvabilitate, respectiv prin raportul dintre Datorii totale și Capitaluri proprii care trebuie să fie mai mic de 7,5 în ultimul an financiar. Dacă solicitantul nu îndeplinește acest criteriu sau nu are un exercițiu financiar încheiat (este înființat în anul depunerii ofertei), trebuie să prezinte la depunere o scrisoare de confort angajantă emisă de o instituție bancară privind asigurarea unui credit care să acopere toată suma necesară pentru cofinanțarea proiectului și cheltuielilor neeligibile ale proiectului.</p>
53.	„Eligibilitatea proiectului”, litera h) – pg. 3	<p>În plus, imobilul (teren și/sau clădiri):</p> <p>➢ sunt sau vor fi libere de sarcini în sensul în care nu există sau nu va exista niciun act sau fapt juridic care împiedică sau limitează, total sau</p> <p>➢ parțial, exercitarea unuia sau mai multor atribute ale dreptului de proprietate, astfel încât proprietarul să poată realiza activitățile proiectului;</p>	<p>Dat fiind ca o mare parte din terenurile / clădirile pe care se implementează proiectele de producere energie electrica din surse regenerabile pot fi ipotocate in cadrul finanțărilor existente de care o societate comerciala beneficiază pentru desfășurarea activității curente sau pot să fi fost achiziționate prin credite bancare, consideram ca prin condiționarea eligibilității proiectului prin cerința ca imobilele/capacitățile existente sa fie libere de sarcini duce la o limitarea importantă a accesului companiilor românești la aceste programe de finanțare. Se propune, pentru scopuri de clarificare, eliminarea acestor condiții de la secțiunea Aceasta condiție ar putea intra in contradicție cu prevederea anterioara potrivit căreia proiectul poate fi realizat pe un bun imobil ipotecat, dar in acest caz se va prezenta un acord al creditorului ipotecar cu privire la realizarea proiectului de investiție.</p>